

Eszterházy herceg még maga zsigerelt

(„Vadászatunk” a 3. oldalon.)

A KB és a békák

Ha a pályáján haladó vasúti szerelvényből egy elágazásnál egyszer csak kiválik egy-két kocsi, és másfelé indul, akkor ez nem erősíti a közönségnek azt a meggyőződését, hogy a vonatnak határozott menetiránya és menetreje van. Ha ráadásul a szerelvénynek nemcsak az élén van mozdony, de a végén is, mely visszafelé igyekszik húzni, akkor az utazóközönség joggal fontolja meg, fennmaradjon-e a vonaton.

Körülbelül hasonló a helyzet ma az MSZMP-vel. A mozdony, rajta a két masinisztaival, Nyerssel és Grósszal, még csak menne bizonyos irányba, bár nem lehetünk bizonyosak, hogy mindketten ugyanoda akarnak-e jutni, hanem a szerelvény végében ott erőlködik az ellenmozdony is, melynek Ribánszky Róbert a gépésze. És eközben a Zala megye feliratú kocsi mintha kiszakadna a sorból és másfelé készülné indulni.

Az MSZMP Központi Bizottságának július 28-i üléséről kiadott közlemény nemigen alkalmas a kétségek eloszlatására, amelyek a felelős helyzet láttán támadnak a társadalomban.

Mindjárt az első rész leszögezi, hogy a párt vállalja és folytatja Kádár politikai hagyatékából mindazt, ami — úgymond — előremutató. Ezt akár a kegyelet diktálta formális frázisnak is felfoghatnánk, ha nem utalna a szöveg a Kádár-temetésre mint politikai demonstrációra, és nem hangsúlyozná, hogy a kádári örökség — úgymond — maradandó értékei nélkül nincs gyökeres reform. Azt azonban nehéz kitalálni a közleményből, mik lennének ezek az előremutató vonások és maradandó értékek. Kádár állítólagos reálpolitikusi tehetsége és a kompromisszumok, amelyek politikai életművét kísérték? Ezek csödbe vittek. Úgynevezett internacionalizmusa, mellyel a szovjet blokkhoz kötözött bennünket? Ez bajaink egyik legfőbb forrása.

A közlemény második része, mely külpolitikai kérdésekről szól, még mindig a kommunista kormányozta országokkal való együttműködés bővítését emlegeti, holott a kapcsolatok inkább lazítani, csökkenteni kellene, emellett pedig lényegesen át kellene alakítani. A Varsói Szerződés politikai jellegének erősítése, amit a Központi Bizottság szintén szükségesnek mond, csak a katonai jelleggel ellentétbe állítva tekinthető pozitívumnak, az ország szempontjából igazán kedvezőnek azonban az sem mondható. Legalábbis egyértelműleg nem, hiszen nyilvánvaló, hogy következetes reformpolitikát folytatott magyar kormány nem kerülhet összhangba olyan konzervatív, dogmatikus rezsimmel, amilyen a kelet-berlini és a prágai, a bukaresti már nem is szólva. Talán a kommunista udvari etikett tiltja kimondani, de az „élni és élni hagyni” alighanem a legfőbb

bölcsesség, ami a Varsói Szerződés keretében ma irányelvként elfogadható számunkra.

Ami a kommunista párt megújulását, és az emiatt is esedékes pártkongresszust illeti, figyelmet érdemlő újítás — vagy ha úgy tetszik: engedmény —, hogy a kongresszuson a küldöttek véleményközössége szerint is szerveződhetnek. Ez a platformszabadságon túl a frakciók szabadsága felé mutat, noha ezt nem mondja ki és bizonyossá sem teszi. A kongresszus megnyitásának előrehozatala egy nappal, vagyis időtartamának megnövelése annak a jele, hogy a vezetés hosszas vitákkal számol. Erre annál is több oka van, mivel a KB ülését követően zajlott le a párton belüli reformerők nagy győzelmét hozó pártterkezet Zala megyében. Ha a zalai többség koncepciója érvényesül, akkor az MSZMP szövetség jellegű, demokratikus pártta alakulhatna át. Erről folyik majd a vita a kommunista reformkörök szeptemberi országos értekezletén is. De ha a zalaiak receptjét nem fogadja el a kongresszus, akkor bekövetkezhet az említett eset, vagyis a szerelvény egy-két vagonja kiválhat a sorból. Magyarul ezt pártszakadásnak nevezik, amit persze egyik fél sem akar, de azért nem tartozik a lehetetlenségek birodalmába.

A pártbeli reformkörök megbízottainak Angyalföldön megtartott minapi tanácskozásán sürgették az elhatárolódást a „Ribánszky-féle szélsőségektől”. A KB-ülésről kiadott közlemény viszont egy szóval sem utal arra, hogy ezek léteznének. Egy lényegileg megújított kommunista párt, mely épp új lényegénél fogva többé nem lehet kommunista, csak demokratikus és szocialista, természetesen továbbra is magában foglal majd frakciókat, különféle platformokat, de kérdés, hol a tőrészhatár: Ribánszkyék is elférnek-e majd abban a pártban, és ha igen, mekkora lesz a befolyásuk?

A KB nem mondta ki egyértelműen, hogy az MSZMP megszűnik ateista párt lenni, de a toleranciát és új egyházpolitika szükséges voltát hangsúlyozta. Ugyanakkor viszont változatlanul a marxista világnézet képviselője és terjesztője kíván lenni, vagyis a párt még mindig ideológiai párt marad.

Ha mindezeket a felemás vonásokat és tisztázatlanságokat figyelembe vesszük, nem tarthatjuk meggyőzőnek az MSZMP igényét arra, hogy a nemzeti megbékélés nevében együtt illesse meg az ötvenhatos forradalom évfordulóját azokkal, akik a forradalmat Kádár nélkül tartják örökségüknek. Napjainkban, amikor — miként világszerte, aként nálunk is — túlnyomóvá lett a felismerés, hogy a szocializmusról táplált elképzelések illúziók, október 23-át sem lehet már a szocialista megújulásért vívott küzdelem mérföldkövének tekinteni.

Gadó György

Autonóm abházok — duzzogó grúzok?

Nehezen normalizálódik a helyzet az Abház Autonóm Köztársaságban: a közlekedés megindult, a boltok ellátásának már a megszokotthoz hasonló az üteme, s az, hogy egy hete nem temettek újabb áldozatot, a kedélyek elcsitulását is je-

lentheti. De valóban normalizálódott a helyzet? Mi változott? A köztársaságban meg erősítették a rendőri alakulatokat, a belügyi csapatok a helyszínen tartózkodnak, egyes területeket a hadsereg katonái ellenőrzik. A kép sokmin-

denhez hasonlítható, de legkevésbé ahhoz, amelyet a huszadik század végén normálisnak szoktak nevezni. A szokatlan helyzet már a repülőgépen kezdődik: az utasok szorongva

folytatás a 2. oldalon

A mohácsiak nem zúgolódtak (?)

Az MSZMP csak a pénzt szedi be

Közelkép a „cifra palotáról”

Pénzpocsékolás? Avagy előrelátó beruházás? Netán nagyzási mániában szenvedők politikai és gazdasági erőfitogtatása? A rosszul felmért erőviszonyok okozta túlzott önbizalom következménye? Megtudjuk valaha is, vajon mi volt az igazi oka, mozgatórugója annak, hogy az utóbbi évtizedekben miért épített az MSZMP, illetve elődje olyan hatalmas és fényűző székházakat, pihenőépületeket, vadásztanyákat vezérei és csatlósai testi-lelki épülésére, önbizalmuk növelésére?

Vagy már meg is adtam a választ? Az indok — legalább az egyik — a vezető elvtársak közérzetének javítása volt, ha már a széles néptömegek nem érezték, érezhették jól magukat az utóbbi tíz-tizenöt évben? Hogy az ötvenes, hatvanas évek elejének borzalmait ne is említsem?

A kérdés, tudom, hogy rendkívül összetett, hiszen sok ingatlan egyszerű-kényszerű tulajdonoscserevel került az MSZMP birtokába, az újjáalakult történelmi pártok most perlik vissza jogos tulajdonukat, — egyelőre kevés sikerrel. Most tehát csak azokról az építményekről beszélünk, amelyek az MSZMP megalakulása után, már az új hatalmi elit szolgálatára jöttek létre. Példát ki-kí maga is jónéhányat hozhat saját környezetéből, általában nem kell sokáig keresgélni, amíg egy az ember útjába kerül.

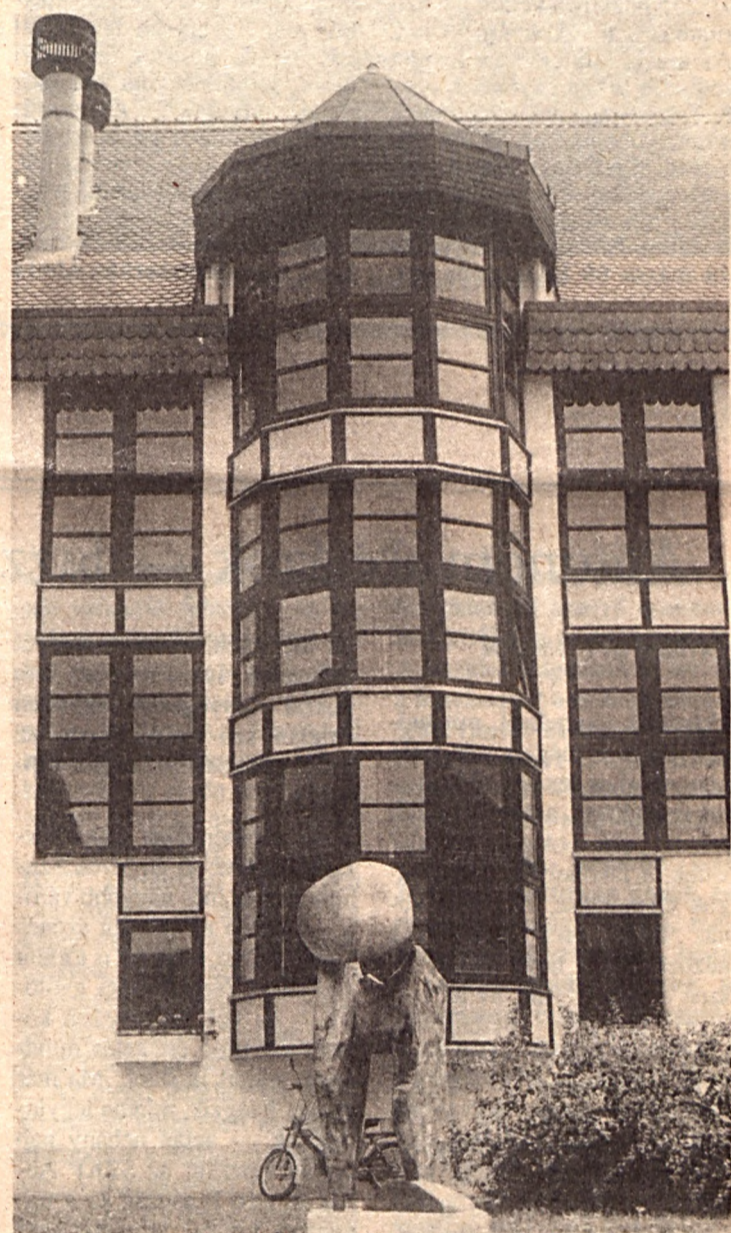
Most mégis egy olyan, néhány éve épült meszesfél „házikóra” szeretném felhívni a figyelmet, amely még a magas átlagból is kilóg — felfelé.

Mohácson járva, a kompikötő felé tartva baloldalt feltűnik egy valóban szép épület, a városi MSZMP-bizottság székháza. Ránézésre teljesen újnak látszik, annyira feltűnő, nem lehet elmenni mellette úgy, hogy ne venné az ember észre. Mivel manapság a pazarlás különösen szembeötöl, illetve szemet szűrő, megkérdeztük az egyik legilletékesebbet, Devecseri Józsefet, a városi első titkár az építkezés-körülményeiről.

— Mikor lett kész az épület?

— Két és fél éve, 1986 végén.

folytatás a 4. oldalon

A „cifra palota” — hátulnézetben

Tanya a Kaposhegyen

Az Otthon Alapítvány drogmosodája

Sanyi talicskán zöldet tol. Viszi az állatoknak. Ma az ő feladata megetetni a birkákat, csalánt szedni a malacoknak, zöldet dobni a hízóbika elé. A kaszálással még csak próbálkozik, de a házépítésnél teljes értékű munkaerőként segít a többieknek.

Négy éve a főtí gyermekváros lakója. Itt nyaraltak a közben, a kürtöspusztai elhagyott iskolában, amikor kapcsolatba került Jőföldiékkel. Eljött a tanyára és kérte, hadd maradjon még egy kicsit. A többi gyerek visszautazott Főtra, ő itt maradt, beilleszkedett a közösségekbe, családtagnak számít.

— Sanyi jó képességű gyerek, tud alkalmazkodni, jól érzi magát közöttünk. Sok mindent kellett megtanulnia. A gyermekvárosban hiába a legjobb ellátás, a tökéletes kiszolgálás, mindent szinte futószalagon kapnak. Amikor először itt volt, azt se tudta, hogyan kell tüzet gyújtani, most meg minden munka jól áll a kezében...

Kaposváron kevesen hallottak a drogmosodáról. Nem is érdeklődöm, hisz pontos címre

folytatás a 4. oldalon

Megtermett a mindennapi

Az utolsó hektárokon dolgoznak a kombájnok, ahol már végeztek, ott a szomszédokon segítenek. A perzselő július végi napok megérették az utolsó makacs kalászokat is, a zab bugájából sem pereg már a tarlóra a szem. Hombárokban, magtárakban várja az idejű szem a felhasználást. Jöhet az őrletés, dagasztás a pék, sültet a cipő, a kalács.

Somogyban idén majd 93.000 hektárról kellett betakarítani a kalászosokat. Őszi árpát 18.082 hektáron termesztettek, a 44 mázsa 78 kilogrammos termésátlag jónak mondható. A 2682 hektár tavaszi árpa betakarítása idején volt az a bizonyos Péter-Pál napi aratósztrájk, és ezzel az ágazat előtte minden puskaporát, már ami az ünnepélyes összefogottságot illeti. Úgyanis azóta csak a munkával törődtek mindenhol, és a környéki gazdálkodó szervezetek említésre sem méltattak. Nem volt gépkiesés, alkatrész miatti felesleges rohangálás és egymásramutogatás. Ha valakit szidott a somogyi gazdaember ebben a hónapban, az az időjárásfelelős volt.

Termelőszövetkezeti búzát 80.650 hektáron ringatott a szél, az állami gazdaságoknak 10.235 hektárról kellett betakarítani a kenyérnekvalót. Az aratás félidejénél a légigéretesebb eredményeket Siófok és Tab környékéről jelenthették a szakemberek. Siófok térségében majd 6 tonnás átlagot mérhettek, a Tab környékiek mérlege is 53 mázsa feletti termést mutatott. A megyei átlag akkor 48 mázsa 64 kilogramm volt.

A szakemberek egybehangozó véleménye szerint az idejű eredmény a megyében alig marad el az 5 tonnától.

A minőség tekintetében megoszlanak a vélemények. A perzselő ebben az esetben az átvevő, a GMV véleménye. Perge István igazgatóhelyettes szerint az aratás kezdetén, a korai fajták minősége kiváló volt, a késeiek némileg elmaradt ettől, s ez többnyire a túlértétség számlájára írható. A szállítások ütemezésével és a készséggel több baja volt az átvevőnek, hiszen a szállítással nem kapkodnak a gazdaságok. Még mindig vannak homályos pontok az árak körül, de akinek szerződése volt a Gabonáiparral, annak ha kellett, még előleget is fizettek. Somogyban 370 millió forinttal előlegezték meg a termelést. Az igazgatóhelyettes szerint az átvételek után nyolc napon belül fizetik az átadott gabona árát, a készpénzes fizetés ugyanúgy napirend, mint a váltó alkalmazása. A 9.000 tonnás exporttervet teljesíteni fogják. Ez semmiképp nem megy a hazai ellátás rovására, hiszen a kenyérnekvaló búzát azonnal a malmok tárolóiba szállították.

Bánkúti Bélától, a Sütő- és Édesipari Vállalat igazgatójától megtudtam, hogy az idejű búzából már keverve a tavalyival készítették pékárut, sütőipari szempontból az idejű minőség jónak mondható. Augusztus közepétől már nagyobb arányban kevernek az idejű lisztből, de a friss gabonának még pi-henni kell.

Példás rendben halad a tarlókön a szalmabetakarítás. Ahol a

gépi kapacitás engedi, ott báláznak, ahol szerényebbek a lehetőségek, ott is kazlazzák az alomszalmát. Kifejezett szalmaégetést idén nem tapasztaltam a megyét járva, füstölő tarlót is csak ott, ahol a másodvetésekhez készítették elő gyorsan a területet. Az időnként csapadékos nyár segítette a szorgalmas gazdákat, hiszen sok helyütt már majd térdig ér a takarmánynak vetett kukorica.

Az ég madarai idén sem maradnak eleség nélkül, bár asztalukra valahogy idén sokkal kevesebb jutott. Talán gondosabban rakták meg a platókat, jobban tömítették a réseket, így aztán kevés sepregetőt látni az útkereszteződésben és a kanyarokban. Ami elpergett, az csak a nem megfelelő vezetési technikának köszönhető, valamint a gyorsajtásnak.

Emlékeimben felrémlik az aratások elengedhetetlen kelléke, a szalmából font koszorú. Erre idén nem futotta. Vagy talán a dac eredménye, hogy akik még tudói ennek az ősi foglalatosságnak, most amikor lassan kenyértörésre kerül a kenyér sorsa, már nem tartják gyerekjátéknak az ügyet? Hiába, mert egy szép emlék elsorvadását látom benne.

Porfelhő száll a táblák felett. Morzsolgatják, rágszálják az idejű szemet a hozzáértők. Ami idén megtermett, azt betakarították. De hogy jövőre arathassanak, ahhoz idén vetni kell, a vetéshez a gazdaembernek kedvet kell csinálni. És ez nem rajtuk múlik.

(alfi)

Árt-a-lom

Több jogszabály módosításának szükségességére hívta fel a Legfőbb ügyészség a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium figyelmét, azt követően, hogy az ügyészség országos vizsgálat keretében ellenőrizték 11 környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságnak a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységét, annak törvényességét.

A vizsgálat célja annak megállapítása volt, hogy a környezetvédelmi hatóságok miként

teljesítik a veszélyes hulladékok keletkezésével és azok ártalmatlanításával kapcsolatos ellenőrzési kötelezettségeiket, szükség esetén megteszik-e a jogszabályokban előírt hatósági intézkedéseket, s gondoskodnak-e a kötelezést tartalmazó határozataik következetes végrehajtásáról. Az ügyészi szervek tehát a hatóságok, és nem a gazdálkodó szervezetek tevékenységét tekintették át.

Megállapították, hogy a környezetvédelmi hatóságok tavaly 152 esetben szabták ki ve-

szélyeshulladék-bírságot — összesen mintegy 90 millió forint összegben —, leggyakrabban a hulladékok gyűjtésére, átmeneti tárolására, illetve ártalmatlanítására vonatkozó előírások megszegése miatt. Bár az összefoglaló jelentés szerint a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos minisztertanácsi rendeletet, illetve az annak végrehajtásáról rendelkező miniszteri rendeleteket a hatóságok jellemzően törvényesen alkalmazzák, az ügyészség több mint 250 esetben, a vizsgált ügyek egynegyedében tartak fel jogszabálysértéseket és egyéb hiányosságokat. Ezek megszüntetése érdekében megtették a szükséges intézkedéseket.

Kombináltak kombinátok?

Hiss-huss tőkehús

A csökkentő sertésállomány, a viszonylag magas felvásárlási ár és a jó exportlehetőségek nem kedveznek a belföldi húsellátásnak — válaszolták a Kereskedelmi Minisztérium illetékesei. Elmondták, hogy a húsiipari vállalatok érthetően kihasználják a világpiaci konjunktúrát, külföldön értékesítik a tőkehúst. Erre több vállalatot még az is kényszerít, hogy világbanki hiteleket vettek fel, s a törlesztő részletek dollárfedezetét mindenképpen ki kell termelniük.

Húshiány egyébként lényegében csak Somogy megyében tapasztalható, a Kaposvári Húskombinát ugyanis nem tudja maradéktalanul kielégíteni az igényeket. Az ország más megyéiben és a fővárosban zavartalan az ellátás, ám a húsi-

pari vállalatoknak sehol sincsenek feleslegei.

Hogy a későbbiekben ne alakuljon ki országos húshiány, a Kereskedelmi Minisztérium és a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium tárgyal-

sokat kezdett a belföldi ellátás javítására is. Így várható, hogy a tőkeshúskivitel — bár az időarányos mutatók jók — éves szinten nem haladja meg a tavalyi, mintegy 320 millió dollár értéket.

— Valóban friss a békacomb

Autonóm abházok — duzzogó grúzok?

folytatás az 1. oldalról

kkérdzik egymástól, mit tudnak lőnek-e még, s mindenki biztonságban lesz-e? A Szuhumi repülőtéren aztán kezdődik mindaz, ami szokatlan: az ütlevek, a lakóhelyek, a csomagok ellenőrzése. Aki nem abház lakos, arra sajnálkozva néznek: maga hová indult, hiszen ott puccs van! Ez az első nem hivatalos nyilatkozat, amelyet az eseményekről meg tudni a helyszínen — a légikísérőtől. S azután jön a sok egyéb nemhivatalos vélemény.

A háború július 16-án kezdődött, amikor már 16 ember feküdt a szuhumi halottasházban. A történetek hallatára Nyugat-Grúzia határmenti vidékeiről fegyveres alakulatok indultak Abháziában élő rokonaik védelmére a Galidza folyón át, és harcba keveredtek a másik oldalon újtukat álló fegyveres abházokkal. A csata eldöntetlen volt, illetve azt a Fergánából átvezényelt Satalov ezredes nyerte meg a belügyi erők élén: meggyőzte a két felet, hagyják abba a lövöldözést.

A helyzet ettől persze még feszült maradt: Szuhumból a családok falura költöztek a gyerekeket, leállt a közlekedés, bezártak a boltok, felgyülemlt a szemét, az emberek kenyérért álltak sorba. Július 20-ig 444 ember kért orvosi segítséget, az ütlőlők jelentős hányada — amint tudta — elhagyta Szuhumit.

Az emberek, akiket sérelem ért vagy akinek a hozzátartozó-

ját megölték, most vérbosszút esküsznek. Itt ez még ma sem pusztán fenyegetés: egyetlen óvatlan szó gyilkosságot, az pedig gyilkosságsorozatot vált-hat ki.

Az eseményeket teljes hír-zárlat kísérte: az emberek Szuhumban és más nagyobb városok főterein az alkalmi szónoktól tudták meg, mi is történt valójában. Nemzetiségi gyűlölet — ez volt az egyetlen komolyan tűnő értékelés mindarról, amiért itt ölték. Ma már ez úgy hangzik, mintha legyintenének — aztán néhány nap múlva kiderült: az SZKP Abház területi bizottság és a miniszteri hivatal személyeséri után könnyebb volt szótérteni a felindult tömeggel.

Az ellentétek — mint az elmúlt időben felszínre került „nemzetiségi villongások” nyomán annyiszor kiderült már — politikai jellegűek, nem nemzetiségiek. Abházi valamint önálló szövetségi köztársaság volt, amelytől a sztálini nemzetiségi politika fosztotta meg. Mint Grúzia autonóm területe, úgy érzi, kitűnő termőföldjeivel, világhírű üdülőivel a grúz érdekeket szolgálja, munkájának eredményéből viszont nem sokat lát. Ha szövetségi köztársaság lenne, legalább a Szovjetunió belüli az egyenrangú nemzetek sorában érezhetné magát, s eldönthetné, hogyan tovább...

Az abház követelés továbbra is az marad, ami tavaly az autonóm köztársaság pártbizottságán is megfogalmazódott, majd

a helyi legfelsőbb tanács is jóváhagyta: Abházia a Szovjetunió szövetségi köztársasága legyen. Akkor a pártvezetést elmarasztalták, több kádert menesztettek — ezzel azonban a probléma nem oldódott meg.

Mi a megoldás? Talán segítené, ha a maguk is több népet, nemzetet magukba záró szövetségi köztársaságok egyenlő félként kezelnének mindenkit. A Szovjetunióban ma még a konföderatív államforma lehetőségére nehezen nyer teret, pedig más utat — mint ahogyan sok másként gondolkodónak számító és nem utolsó sorban a probléma nyomán érintett csoport megjegyzi — nehéz elképzelni. Az alárendeltségi viszony kényszerűen nélkül együtt élő grúz és abház nép aligha nyitna tüzet egymásra, ha egyenlő félként állapodhatnának meg gazdasági, politikai kapcsolataikról.

Rakowski kapott ki

A lengyel parlament alsóháza szerdán ingerült hangú szó-párbaj után a LEMP ellenében megszavazta annak a rendkívüli bizottságnak a felállítását, amelyet az ellenzék javasolt a kedden felmentett Rakowski-kormány megbírálására.

A szavazás előtt Marian Orzechowski, a LEMP parlamenti frakciójának vezetője bejelentette, hogy pártja visszakozik az ellenzék bizottságjavaslatának támogatásától és visszatér eredeti, ellenző álláspontjához. A szavazáskor végül 206-an voksoltak a bizottság mellett,

Andrej Szaharov sokak által osztott, még többek által bírált álláspontja is megoldás lehet: a sok tragikus emlékekkel terhes impérium felszámolása, a kapcsolatok újakezdése. A nemzetközi tapasztalatok úgyis a népek közeledése felé mutatnak, de nagy a különbség az önkéntes, és a kényszer hatására kialakult egység között.

S amíg ez eldől, maradnak a harcok a köztársasági városok utcáin, a véres harcokban elesett 32 halott emléke, a félelem, a bizalmatlanság és a háttérben a társadalmi, politikai feszültségek.

Ebben a helyzetben mit kínálhat az autonóm köztársaság új pártvezetése? Talán annak a kivizsgálását, miért volt ismét — Fergánához hasonlóan — olyan meglepően szervezett a fegyveres megjelenése Grúzia és Abházia határán. Hiszen azokat fegyvereket nem menet közben rabolták...

Kaszab Zsuzsanna
(Moszkva MTI—Panoráma)

Lendítés a lengyeleken

Az Egyesült Államok kedden üdvözölte a tőkés országoknak Lengyelország gazdasági támogatásáról hozott brüsszeli döntését, egyszerűsített támogatást nyújtott Lengyelországnak. Bush elnök nyilatkozatában jelentette be, hogy a demokratizálási folyamat támogatására 50 millió dollár értékű élelmiszersegélyt nyújt Varsónak az októberben kezdődő 1990-es pénzügyi évben. Az elnöki nyilatkozat egy nappal az után hangzott el, hogy a lengyel kormány a parasztok ter-

melői kedvének javítása érdekében az élelmiszerárak ellenőrzésének megszüntetése mellett döntött. Az amerikai segítség magában foglalja a Lengyelországnak a kongresszus által jövő évre megszavazott 8000 tonnás gabonasegélyt, de összértéke jóval nagyobb annál. Ingyenes gabona- és vajszállításokból áll majd. Az amerikai árut Lengyelországban normális kereskedelmi csatornákon át értékesítik, s a befolyt pénzt a varsói kormány szabadon használhatja fel a mezőgazdaság fejlesztésére.

Különös olasz sztrájk

Gyűrődnek a selyemhernyók

Olaszországban köztudottan sok a sztrájk: sztrájkolnak a vasutasok, autóbusz- és légitársaságok, sok gondot, bosszúságot okozva a lakosságoknak, kereskedelemlen. Úgy látszik a szó legszorosabb értelmében „megfertőződtek” a selyemhernyók is — ők is sztrájkba kezdtek. Mitévő legyen ilyenkor a szegényember? Veneto megye történetében először jelentkezik ilyen egyedülállóan furcsa jelenség. Kutatók, tudósok értetlenül állnak a probléma előtt, keresik az okát a katasztrófának, de mindeddig nem lelik. Megmakacsolták magukat a hernyók, szinte megbolondultak, térdre kényszerítve a termelőket, csak falják az eperfa levelét, s anélkül, hogy begubóznának addig folytatják az evést, míg „kövérségükben” kimulnak. A tragikus járvány teljes Veneto megyére kiterjed, s mivel innen származik az olasz selyemtermelés 80 százaléka, a kár becslések szerint másfélmilliárd líra (65—70 millió forint).

A Japánból és Kínából érkező lárvák múlt évben 80 000 kilo selyemből termeltek, melynek kilójáért 13 000 lírát (600 forint) adtak. Az aggodalom egyre csak nő, mert a pusztulás okát továbbra sem tudják megfejtetni a szakértők. A gyanú kiterjed a légszennyeződésre, a levelek fertőzöttségére, egy esetleges titokzatos vírusra, az átlagosnál alacsonyabb hőmérsékletre, vagy a nem megfelelő permetezőszer használatára. A járvány továbbterjedésének megfékezésére a hernyók százezrei voltak kénytelenek elégetni, de ez sem segített. Hasonló a helyzet Abruzzo és Toscana tartományban is, de itt sem tudtak fényt deríteni a titokzatos jelenség okára. A kutatók és orvosok véleménye szerint is általában sok szer van a hernyók elpusztítására, de rovar gyógyítószer, ami ezeket megövi a betegségtől, alig akad.

Zilahi Erzsébet (Róma) MTI-PRESS

A dámok fölakasztották magukat

Magyarországon még tegnap is voltak rabszolgák

— Jó napot kívánok. Régen találkoztunk már — mondom Keller Adámnak, aki harminc évvel ezelőtt volt a kocsolai térszék elnöke. Belépve lakásába, csodálattal néz körül. A hallban, a falon szebbnél-szebb trófeák. Követi tekintetemet, s mondja, hogy nézzek be a „vadász-szobájába”. Megteszem és ámulok... Közben hallgatom a szerteljes kiselőadást az egyes trófeákról, a hozzájuk kötődő élményekről. A pillanatnyi szünetet kihasználva rámutatok egy kisebb agancsra:

— Ezt szívösen megvenném. Eladja? — döbbenet néz rám, s már csöppet sem barátságos. — Életemben egyetlen trófeát nem adtam el. Ezek az enyéim... S egy igazi vadász ilyent meg sem tenne.

Győzőm magyarázni, hogy csak „frociliztam”, egyszerűen kíváncsi voltam a reagálásra. Bevallom, hogy körülbelül ezt is vártam!

*

— A vadász nem azért vadász, hogy öljön, hanem mert szereti az állatokat és védi a természetet — szögezi le „igazi” beszélgetésünk elején Keller Adám, majd a magaslesen töltött órák emlékeit idézi. Azok a magaslesések, melyekre mégcsak puskát sem vitt. Csúpan távcsövet, s fiát, amikor az még gyermek volt.

— A trófeák, amiket itt lát, negyven év emlékei. Még aján-dékba sem adnék belőlük a leg-

jobb barátomnak sem — folytatja megenyhülten, de sajnos, ismét „keresztebe teszek” hangulatának, mert az előkelőségek, az úgynevezett felső tízezerbe tartozók vadászkerülszéről kérdezem.

— Az alkalmanként lerucenó pesti vadászok mások, mint mi, akik a saját területünkön vadászunk. Azok? Csak vadölők. Soha életükben nem etettek vadállatot, csak lőtték őket... De hogy! Az itteni alkalmazottak? Mármint az erdő- és vadgazdaságokban bizonyos beosztásban lévők? Szabályosan rabszolgákként szolgálták őket. Mert egyszerűen ez volt a dolguk. De közülük a legtöbb mégcsak nem is vadászhatott velük. — és leírtam Keller Adám, majd háborogva arról szól, hogy amikor sebtiben elejtettek néhány vadat, jószerevével meg sem nézték azokat, csak annyit mondtak:

— A trófeát küldjék utánam!

— Hát szabad ilyent csinálni? — kérdi mérgesen és a hajdani birtokosról, Eszterházy hercegről meséli, hogy amikor elejtett egy vadat, föltúrte fehér inge ujját és ő maga zsigerelte ki az állatot. Mert ő ejtette. Ezután a kocsolai területtel határos gyulajiról beszélgetünk, ami szintén erdő- és vadgazdaság, s ahol szintén volt az Egyetértés vadásztársaságnak területe, illetve vadászati joga.

— Az állatok mennyiségét illetően a gyulajit egyedül-

állóknak tartom a világon. De ez a mennyiség a minőség rovására megy. Valaha Gyulaj a dámok rekord-helye volt. Napjainkra visszafejlődött az állomány. Érthetően. Például azért, mert nincs meg az állatok szükséges ételtelre.

— Mozgásukat megakadályozza a kerítés. Ugye?

— Amikor — úgy hallottam, harmincmillió forintért — megépítették a kerítést, legalább ezer vad akasztotta föl magát. Mert ki akartak törni... de fölakadtak a kerítésen. Akkor dőzerral toltak ki egy árkot, s oda temették a dámokat.

— Vannak úgynevezett beugrók a kerítésen, melyeken be tud menni az állat (be is megy!), de ki már nem. Ezen kívül csapdákat építettek a védősáv területére is.

— Így van ez, kérem. Azokban befogják a vadat és beviszik a rezervátumba. Tudja, milyenek ezek a csapdák? Vaskarocok. Százával kerülnek be olykor a vadak. Ott olyan stressz alá kerülnek, hogy borzasztó. És szabadulni akarnának. Métereseiket ugranak neki a kerítésnek. Úgy összetörik magukat, hogy borzasztó! Innen beszállítják a vaddisznókat a rezervátumon belül lévő, úgynevezett disznós kertbe... Ezeket az állatokat részben külföldiekkel, részben hazai vendégekkel vadásztatják.

— Arra hivatkoznak, hogy a csapdákat és a kerítést a vadkár megelőzése, illetve csökkentése érdekében csinálták.

— Az biztos, hogy vadkár az van. De a vadgazda fizessen! Ne az állatokat áldozza föl!

— Amikor épült a kerítés, Önök, a környékben élő vadászok nem emeltek szót ellene? Tudom, hogy félték, de...

— Nem a félelemtől volt szó! Kértük, hogy a védősávon vadkár-elhárító vadászatot végezhesünk. De egyszerűen azt nem engedték meg, hogy puszkával belépünk a védősávba.

— De a csapdákat nem próbálták „megfúrni”? Tudom, hogy ez naiv kérdésnek tűnik, de a vadászok híres vadászeti-kája...?

— Ez nem naiv kérdés, ez jó kérdés. De bennünket meg sem hallgattak. Én magam a MÉM-be is fölmentem...

— És ott kivel beszélt?

— A dr. Tóth Sándorral. Ő volt a vadászati főigazgató. De azt mondta, hogy erre szükség volt. Meg a védősávra is. Az utóbbit mit gondol, mivel indokolták?

— Fogalmam sincs.

— Hát azzal, hogy azért kell, hogyha vadászvendégek jönnek le Budapestről, azok biztonságban legyenek. Nehogy valaki merényletet követessen el az egyik, vagy másik vezető ellen... Hát ki az a marha, aki ilyent tett volna, hogy lezárassa magát!?

(Várjuk az Olvasót a legközelebbi vadászatunkra is!)

V. Horváth Mária

Csendélet egy vadászkastélyból

D Á T U M

3

Romániában hazátlan koldusok voltak — Magyarországon lerománozzák őket

Erdély — Közművelődési Információs Tanácskozás ajánlásai (1.)

A Magyar Népművelők Egyesülete ERDÉLY címmel, Békéscsabán információs tanácskozást tartott az erdélyi menekültek köre, állami, társadalmi, egyházi szervezetek, népművelők közreműködésével. Gál Zoltán, a belügyminisztérium államtitkára és Szokai Imre, az MSZMP KB osztályvezetője előadására építve a résztvevők megkísérelték áttekinteni azt a helyzetet, ami az ember- és kultúraellenes romániai politika következtében hazánkban kialakult. A felszínre kerülő súlyos gondok azt bizonyítják, hogy mindeddig kormányunk és népiünk csak részlegesen tudott megfelelni a történelem újabb nehéz kihívásának.

A felgyorsult hazai modernizáció növelte a két ország közötti már meglévő különbségeket, emiatt az erdélyieknek se otthoni, se itteni viszonyait nem értjük világosan. A határainkon kívül élő magyarság problémáinak negyven évig tartó következetes elhallgatása aggasztóvá tette a tájékoztatlanosságot és vele együtt a közömbösséget. A magyarországi gazdasági-politikai nehézségek lekötik erőnket, elterelik figyelmünket — mindez nemzeti-erkölcsi-műveltségbeli hiányainkkal együtt akadályozza a

célszerű cselekvést. Ennek következtében szűkmarkúan adunk emberi, közösségi, kulturális segítséget a határainkon kívül élő, az áttelepült és a hozzá menekült honfitársainknak.

A személyes sérelmekből és a szomorú egyéni tapasztalatokból kirajzolódó helyzetkép alapján egyértelművé vált, hogy a problémák súlyosabbak annál, mint amit a közvélemény ismer. Ezért a résztvevők megbízásából ajánlásokat dolgoztunk ki állami szervek, társadalmi szervezetek és a széles nyilvánosság számára.

I. A HAZAÉRKEZETT MAGYAROK ÉRDEKÉBEN

1. Az idegen környezetbe kerülés az egyén számára mindig pszichológiai feszültségek forrása, még akkor is, ha az otthon elhagyása nem kényszerű menekülés volt.

A magyar áttelepültek és menekültek esetében az otthoni közösségből való kiszakadás feszültségét megsokszorozzák a politikai-nemzetiségi tényezők és az itthoni idegenként fogadtatás csalódásai. Az erdélyi tradicionálisabb és a hazai individualisabb társadalom közötti különbségek további nehézsé-

geket okoznak és egész életre szóló sérülésekhez vezetnek. A menekültek képtelen helyzetbe kerültek: elhagyták Romániát, ahol őket — mert magyarok — „hazátlan koldusoknak” csúfolták, most pedig Magyarországon következetesen „lerománozzák” őket.

Magyarságuk megőrzése érdekében jöttek „otthonról haza”, de se ott, se itt nem érezhetik magukat a hazájukban.

Különösen a gyerekek tudják nehezen feldolgozni ezeket a csalódásokat és feszültségeket. Több gyerek öngyilkos lett vagy azt megkísérelte, sokan a veszélyek ellenére szeretnének visszamenni.

A pedagógia és a pszichológia minden tudását latba kellene vetni, hogy az iskolák hathatósan segíteni tudják a határon túlról érkezett gyerekek beilleszkedését. Fedezzék és felejtessék fel megszenvedett hazafiságukat, sajátos tudásukat, elfelejtett nemzeti értékeinket. Ezzel együtt tájékoztatásuk, szókásainkról, saját gondjainkról természetesen nem is sejtethetnek. Mindez az itthoniak figyelmét ráirányíthatja feledésbe merülő nemzeti értékeinkre.

Ajánljuk Glatz Ferenc művelődési miniszter úr és min-

den érintett pedagógus figyelmébe.

2. Az alacsonyabb életszínvonal és a politikai kiszolgáltatottság miatt sokak szerint Romániában még az eltérő nemzetiségűek között is olykor erősebb a szolidaritás, mint amilyen itthon egymás iránt. A megalázottságban mélyebben él a tiltott hazafiság, mint itthon. Nemzeti szimbólumaink és eszméink lekezelését, az erdélyi hagyományok és értékek iránti érzéketlenséget, az emberi közömbösséget, zárkózottságot, féltékenységet a menekültek nehezen értik meg. A hazafiságba és a hazába vetett egész eddigi hitük inoghat meg felszínességünktől. Figyeljünk ezekre az emberi és nemzeti érzésekre, olykor néhány érdeklődő vagy tájékozott szó is elegendő lenne az elvesztett bizalom visszatéréséhez.

Ajánljuk politikai, ifjúsági, szakszervezeti vezetők, népművelők és minden állampolgár figyelmébe.

3. A társadalom gazdasági segítsége eddig megdőbbentően alacsony volt. Az örményországi földrendezéssel kapcsolatos céljára a Vöröskereszthez lajossági felajánlásokból eddig nagyobb összeg érkezett, mint amennyi a menekültek támogatására. A kormányzat is, a lajosság is a menekültek ügyét néhány hivatal és egyházi szervezet reszortfeladatának tekintti. Tizenöt ezer ember egzisztenciális gondját, szociális ellátását nem tudja néhány iroda és fogadó állomás, néhány megye és község megoldani. A megyék, városok, községek rend-

kívül egyenlőtlenül és esetlegesen vállalnak feladatot, az országos méretekben is súlyos teher gyakorlatilag a határ melletti három megyére és a fővárosra nehezedik. Ezenkívül alkalmilag, véletlen, személyes kapcsolatok révén fogad még néhány település menekülteket.

A többi megye az érkezők közül korlátozott mértékben „kiválogatja” az általa kívánt képesítűket, és a kvalifikálatlanok vagy nem kurrens szakmával rendelkezők gondját nagyvonalúan meghagyja a fogadó településeknek.

Az elemi létfeltételek megteremtése érdekében az állam, elsősorban a Belügyminisztérium, a Vöröskereszt és néhány érintett tanács révén megteszi a minimálisan szükséges intézkedéseket, a további tennivalókat a társadalomra hagyja. A társadalom viszont — néhány kisebb szervezet és egyházi közösség kivételével — alig-alig mozdul.

Még súlyosabb gondot okoz azonban, hogy a beilleszkedés nemcsak egzisztenciális kérdés, hanem az élet szinte minden területét érinti. Van jogi, egészségügyi, továbbtanulási, átképzési, kulturális, pszichológiai, kölcsönfelvételi és sokféle egyéb oldala. Ezeket a területeken szinte semmi sem történik, mivel ezek a tennivalók nem tartoznak a reszortfeladatok közé, azaz nem a célra létrehozott hivatalok ügykörének részei, a társadalmi segítség viszont itt is hiányosan működik.

Javasoljuk ezért Németh Miklós miniszterelnök úrnak, hogy a kormány hozzon

létre tanácsadó testületet a helyzetet jól ismerő szakemberekből és a menekültekből. A testület dolgozzon ki tervet a hatékonyabb és arányosabb teherviselés társadalmi kezdeményezésére és a ma szinté teljességében ellátatlan szakmai feladatok megoldására.

Javasoljuk továbbá Gál Zoltán államtitkár úrnak és minden községi, városi, megyei tanácsi vezetőnek, hogy a szakigazgatás ne csak a közvetlenül érintett igazgatási szféra reszortfeladataként foglalkozzon a menekültek elemi gondjainak megoldásával. Kérjük, hogy a tanácsi tevékenység minden szférájában — az érintettek bevonásával — tekintsék át a problémákat és orvoslásuk lehetőségeit.

4. Az állampolgárságról szóló 1957. évi V. törvény semmiféle különbséget nem tesz az állampolgárság elnyerése tekintetében magyarok és idegenek között. Az 5. paragrafus magyarok esetében ugyanúgy legkevésbé három évi ittlést tesz kötelezővé — közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően —, mint bárki más esetében. Ez méltatlan, sértő és értelmetlen. Azok az emberek, akiknek anyanyelve magyar, akiknek múltja ugyanaz a magyar történelem, mint az itt élőké, akik ugyanazt az irodalmat olvassák nemzeti irodalomként és ugyanazt a nemzeti zászlót tisztelik sajátjukként, mint mi, azok három évig hontalanként kénytelenek élni a hazájukban!

(folytatjuk)

Az Otthon Alapítvány drogmosodája

folytatás az 1. oldalról

megyek: Kaposhegy 31. Valahol fent, a víztorony környékén. Odáig el is jutok, de ott még útbaigazítót se találok. A szétszórt kertek, tanyák számolásában a helybeliek se tudnak eligazodni.

— Csak nem azt a papot keresi, akinél mindig sok gyerek van? — kérdez vissza egy idős ember.

— Azt hiszem őt — felelem bizonytalanul.

— Elkísérem, mert úgysem talál oda — mondja alkalmi kalauzom, és néhány perc múlva tényleg ott állunk Jóföldi Gáborék egy hektáros kertjének kapujában. A továbbiakban nincs ilyen szerencsém. A hangos köszöntésre a házigazda nem, csak kisfia, Endre kerül elő, aki viszont készséggel ajánlja segítségét.

— Apu átment Kürtöspusztára, mert egy főt csoport most fejezte be a nyaralást. Kiviszi a csomagjait a vasúttállomásra. Együtt indulunk Kürtöspusztára, közben Endre mesél.

— Mióta üresen áll az iskola, nagyon lerobbant. Mindenféle lumpen emberek elhordták mindent, ami mozdítható. Tavaly kezdtük rendbehozni. Most már az étkező használható, és az ételt is fel lehet ott melegíteni.

— Hol alszanak a táborozók?

— A munkásorségtől bérlünk sátrakat. Nagyon rendesek voltak, fel is állították, de azért jó lenne, ha a bérletből is elengednének valamit, mert apuék nagyon kevés pénzből gazdálkodnak, minden fillér számít. Igaz, ha ez nem lenne, nem is táborozhatnának a gyerekek.

A szemerkélő esőben beérünk Kürtöspusztára, de az iskola üres. A táborozók már elmentek. Megyünk utánuk, rövidesen utolérjük a kis csapatot. Általános iskoláskorú gyerekek nagyszakállú pedagógus kíséretében. „Jóföldi Gábor már elment, kivitte a csomagokat az állomásra, hogy ne kelljen öt kilométert cipelni” — mondja.

— Az egyik újság az írta rólam, hogy volt lelkész. Ez nagyon nem tetszett. Ma is lelkész vagyok, csak a lelképás-tori gyakorlatot hagytam abba öt évvel ezelőtt, hogy a kábítószerez függőségben szenvedő embereken segíthessek — emlékezik Jóföldi Gábor, amikor végre együtt térünk vissza a kaposhegyi tanyába.

— Ez úgy tűnik, életre szóló elhatározás volt...

— Egész biztosan. Kórházban voltam, és ott láttam egy teljesen összetört, leromlott testi és lelki állapotú kislányt.

Erős kábítószeresként kezelték, de már szinte menthetetlen volt. Látva nagy nyomorúságát, döntöttem, hogy életemet a narkomániás betegek megsegítésére szentelem.

— Mit szoltak ehhez egyházi vezetői?

— Nem örültek. Akkor még az volt a véleményem, hogy ez általam feladat. Egyébként az egész társadalom hajlamos inkább kizárni a narkomán beteget, minthogy segítene rajtuk. Küldetésnek érzem most is ezt a feladatot. Amikor Noé bárkát épített, sokan nem értették, értelmetlennek tartották a munkáját. Amikor pedig jött az özönvíz, már késő volt. Hiába akart, mindenkit nem tudott felvenni a bárkájába. Krisztus tanítását követem ebben az ügyben. Ő beszélt Isten száz báránykájáról, amelyek közül egy eltvelygett. Az az egy számára épp olyan fontos, mint a másik kilencvenkilenc. Megtalálni, visszatéríteni nemesebb feladat, mint a többit, akikkel nincs baj, gondozni.

— Ezért alakult az Otthon Alapítvány?

— Az alapítvány célja az állami gondozásban lévő és abból kikerülő fiatalok életkezdésének, valamint a veszélyeztetett helyzetű, szenvedélybetegségben élő fiatalok reszocializálását célzó tevékenységek megsegítése.

— Kik a tagjai, az alapítói?

— Felekezeten kívüli alapítványról van szó, amelyben egyházak is részt vesznek, de alapító a Kaposvári Városi Tanács gyámügyi csoportja is. Támogatóink között pedig a megyei tanács mellett ott van a Kereskedelmi és Hitelbank, a Vöröskereszt, a megyei kórház és a metodista egyház is.

Elállt az eső, kisütött a nap. Gyönyörű az idő. A hegyről széttekintve a felszálló pára szinte elérhető közelségbe hozza Kaposvár házait, a tiszta levegőben belátni a házak udvarára, az autók zúgásától hangos utcákba. Ide mindez csak távoli morajlásként hallik fel.

— Hétezer fenyőfát ültettem ide — mondja Jóföldi Gábor. — Az meghozta csaknem a telek teljes árát. Háromszáz termőre fordult gyümölcsfánk van. Nőnek az állatok, fiatalok, ha nem jön közbe semmi, jövőre már önfenntartó lehet ez az otthon.

Járjuk a gazdaságot. Jóföldi gábor a gazda büszkeségével mutatja a birtokot. Megszemléljük az állatállományt, a több mint három mázsás őrözt, amit Czako Ádám szentmártonkátai gazda ajándékozott az alapítványnak, a hét bikaborjút, a három bárányt, a disznóiban

egészségesen csámcsogó malacokat.

— A fiam osztálytársai sokat dolgoztak itt. Harmadikos építőipari szakközépiskolás, az iskola igazgatója úgy segített, hogy elfogadta nyári szakmai gyakorlatnak azt, amit a gyerekek itt dolgoztak. A disznókat velük húztuk fel, és a teljes vakolást is elvégezték a háznál.

Megnézzük a félig kész gombapincét, aminek a tetején üvegház lesz, az alapítvány autóbúzájának garázsát, fölötté a hálószobákkal, lent az elkészült fürdőszobát, konyhát, a leendő közösségi helyiséget. Szinte minden félig kész, de a házigazda lelkes szavaiból már a rehabilitációs bázis, szavaival drogmosoda végső képe alakul ki.

— Az alkoholt és kábítószert élvező fiatalok rehabilitációs munkájának kritikus szakasza a kórház elhagyását követő egy-kétéves időszak, ami van, amikor egy-két hétre csökken. Ennyi is elég a visszaeséshez — magyarázza. — Ezeknek a visszaeséseknek általában két probléma az okozója. A kórházból kikerülő rendezetlen lakáshelyzete, és az öt visszaváró régi milió sokszor agresszív igyekezete a megváltozási szándék letörésére.

— Ezen segít a drogmosoda?

— Igen. Itt lakással, olyan közösséggel várjuk a kikerülő fiatalot, amiben lehetőség van a

megváltozásra, a szenvedélybetegséggel való szakításra.

— Hány embert tudnak fogadni?

— Egyszerre nyolcnál több fiatallal nem akarunk foglalkozni, mert ez az a létszám, ami még áttekinthető, ahol még egyenként lehet az egyének problémáival törődni. Itt velünk együtt dolgoznak a nővénytermesztésben, az állattenyésztésben és közben beszélgetünk egyenként és csoportosan. A normális életvitel, a külső világba való konfliktusmentes visszatérés megszervezése a cél. Olyan életvitel kialakítása, ami szakít minden szenvedélybetegséggel.

— Szaktí?

— Nem a leszoktatás, a szakítás a célunk. Aki leszokik valamiről, az pótcselekvést keres és vissza is szokhat. De aki szakít előző életmódjával és megtalálja az értelmes, örömteli életet, annak nem hiányzik múltbéli szenvedélye. Azt kell megtanítanunk, hogy a kábítószerezrel, az alkohollal való szakítás nem jelent leszakalékolt életet. A szenvedélymentes életnek sokkal több szépsége, értelme van, mint az alkoholmámor nyújtotta örömlöknek.

Mostanában, ha részegét látok Jóföldi Gáborra gondolok. Sokára lesz munkanélküli...

Tamási János

A mohácsiak nem zúgolódtak (?)

Az MSZMP csak a pénzt szedi be

Közelkép a „cifra palotáról”

folytatás az 1. oldalról

— Mi indokolta a feléptését?

— Városi székházunk kérdése már a hetvenes évek óta húzódog, bátran állíthatom, hogy méltatlan körülmények között dolgoztunk hosszú években keresztül, saját erőforrásaink azonban nem lettek volna elegendők a beruházásra, így a KB segített rajtunk. Teljes mértékben párt pénzből épült fel a ház, amelyben nemcsak mi, hanem a városi KISZ-bizottság, illetve annak az utód-szervezete, az úttörőelnökség, a Dunántúli Napló kihelyezett szerkesztősége, és néhány hónapja más gazdasági egységek kaptak helyiségeket. Utóbbiak természetesen, bérlőként.

— Mennyibe került a beruházás?

— Negyvenhatmillió forintba. Hangsúlyozom még

Közösségi, mozgalmi ház?

egyszer, hogy ez a városnak egyetlen fillérjébe sem került, mondhatnám úgy is, hogy Mohács ingyen kapott egy korszerű és szép közösségi, mozgalmi házat, melyet sokféle célra ki lehet használni. Nagytermünk bizonyos esetekben térítés nélkül igénybe vehető. Az utóbbi években nagyon sok kulturális esemény, pedagógusnapi ünnepek, kongresszusok találak otthon nálunk, s csak kevés esetben kértünk terembérleti díjat. Manapság, persze, a gazdasági helyzet rákényszerít minket is arra, hogy növeljük a bevételeinket, ezért, ha például vállalatok vagy intézmények tartják itt rendezvényeiket, azért már fizetniük kell, de a tarifa nem túl magas: ezeröttszáz forint esetenként a nagytermünkért.

— Az valóban tény, hogy a ház kívülről, belülről nagyon szép látványt nyújt...

— Igen, de ezzel kapcsolatban az a véleményem, hogy vagy ilyet, vagy semmilyen nem szabad építeni. Valamiféle álszerénységből kár lett volna lejjebb adni az igényeket.

— A város lakói nem zúgolódtak, amikor meglátták a kész székházat?

— Nem túlságosan. Bár eleinte „cifra palotának” becézték, ma már nem hallani ilyesmit, megszokták. Az év elején tartottunk egy aktív értekezletet, ahol felállt egy idős szerbhorvát néni, pártunkívüli, aki megvédte a házat, azt mondta, hogy legyenek büszkéek a mohácsiak rá. Ő így reagált arra a felszólalásra, amelyben felvetették, hogy ki használják-e a székházat.

— Tulajdonjogilag kié ez az épület?

— Talán már értesült róla, hogy a párt már 1977 óta új utakat járt beruházási, vagyongazdálkodási politikájában. Ez érvényesült a mi esetünkben is, tehát a KB adta a pénzt, de utána lemondott a birtoklási jogról, állami tulajdonba adta. Kizárólag a kezelői jogot tartotta fenn az MSZMP számára. Így tehát mi nem tulajdonosként viszonyulunk a házhoz, hanem úgy tekintjük, mint a város közéletének birtokát.

— Miért adtak bérbe egyes helyiségeket?

— Az apparátus létszáma alaposan lecsökkent az utóbbi időben. Öt éve, amikor a járási bizottságok megszűntek, tizen-

nyolcan voltunk, ma már csak hat függetlenített munkatársunk van — beleértve a titkárokat is — tehát kisebb helyen is elférünk. Meghirdettük, a cégek jelentkeztek, s mi bérbe adtuk. Az érte kapott pénz a megyei MSZMP-bizottság kiadásait csökkenti, ennyivel kevesebbet kapunk saját felhasználásunkra.

— A mohácsiak az ellen sem emeltek szót, hogy a végeredményben a lakosság pénzéből épített székház kiadásából származó bevétel szintén a párt, az MSZMP bevételeit növeli?

— Nem, inkább a tagságunktól hallottam vissza morogást, hogy miért engedjük meg a Kft-k betelepülését a székházunkba... Sokan ezt szentségtörésnek tartották, ma már azonban lecsillapodtak a kedélyek. Egyébként Ön szerint hogy kellene megoldanunk a dolgot? Adjuk oda ingyen a jelentkezőknek? Vagy mit csináljunk a felesleges irodákkal?

— Az alternatív szervezetek részt kérhetnek a székházból?

— Természetesen, igen. Mohácsom eddig az MDF alakult meg, és a Kisgazdapárt folytatja működését. Felajánlottam számukra, hogy mozgalmi célra igénybe vehetik a házat, ha pedig irodát kívánnak itt nyitni, bérlőként is szívesen látjuk őket. Biztos vagyok benne, hogy amennyiben nálunk is beindulnak majd a kereszttársulások, kultúrális vitákat folytatunk, hiszen a mohácsi MSZMP vezetés mentes a szélsőségektől.

*

Eddig a beszélgetés. Hogy ki mit szűr le belőle, az magánügy. Azonban az már közügy-

Mit lehet erre az épületre mondani?

Csak annyit: nem semmi...

nek számít, mégpedig a javából, hogy a tagdíjakból, és az állami támogatásból, tehát az állampolgárok zsebéből kiszedett pénzből felépített mesepaloták mi célt szolgálnak. Illetve, hogy a bérbeadásukból befolyó pénzek visszakerülnek az MSZMP-hez újbóli felhasználásra. Ezt az ötletet még a békebeli Kohn bácsi is megsüvegelte volna: szedje be sarcot a polgároktól, építs belőle palotát magadnak, majd amikor a politikai helyzet változik, add bérbe egy részét, szintén a polgároknak, s az újból kisarcolt pénzt meg egyszer pocsköld el a magad céljaira...

Félreértés ne essék: ez az írás nem a mohácsi MSZMP vezetés elleni személyes támadás jegyében íródott! Ők kizárólag annyiban vétettek, hogy nem lázadnak fel egy teljesen igazságtalan nagypolitikai húzás ellen, csak élvezik annak előnyeit. A fő bűnösök azok, akik kitalálták és végrehajtották ezt a manipulációt, s közben még azt is elhittették a nemzettel, hogy minden az ő érdekében történik. Tudjuk, hogy a párt, és az Ellenzéki Kerekasztal tárgyalásain az MSZMP vagyonának felosztásáról is szó esett, de csak a nyilvánosságtól elzárt szakértői megbeszéléseken. Vajon miért megint a hátunk mögött, s a fejünk felett egyezkednek politikáink például ezekben a mi bőrünkre menő kérdésekben? Miért nem a széles nyilvánosság bevonásával, a nyíltság jegyében döntenek? Vagy teljesen mindegy az uralkodó párt(ok) elnevezése, csak egyetlen lényeges dolog létezik, a hatalom megszerzése után a nemzet menetrendszerű kiszípolozása? Esetleg arról van szó, hogy az MSZMP-nek van túl sok taktikáivalója?

Wagner Dezső

Sát(h)áni mosoly Tolnának

Ki most a vidék legjobbjá?

Abban biztos voltam, hogy Sándor vezetői, edzői ténykedésének hatása hamar megmutatkozik Miskolcon, a Borsodi Építők Volán női asztalitenisz szakosztály eredményességében. Am arra azért nem számítottam, hogy az egykori tolnai sikerkovács a saját fészkeből való száműzetése után újból hasonlóan meghitt pillanatokot élhet át, mint amelyeket a hetvenes években, és a nyolcvanas évek első felében. Amikor a korosztályos kontinensviadalokon a tolnai lányok sikert sikerre halmoztak. Volt Európa-bajnok tanítványa csapatban és egyéniben, más ennyire azért nem csillogó nemes fémmű érdmet pedig több tucatra való hazahoztak tanítványai az EB-kről.

Igaz, aki a női vonalon, asztaliteniszben, kis hazánkban a legjobb (már pedig Simon Nóra az lett), az a magyar lányok európai vezető pozíciójából adódóan arra is számíthat, hogy a kontinensviadalon is lehet belőle valaki. Annak ellenére, hogy újonc. De a nyúlánk, atlétikus felépítésű miskolci kislánytól, Simon Nórától senki sem várt semmi különösét, még bronzérmeket sem. Az ellenfelek sem számoltak vele, Luxemburgban. Csak akkor kezdték kapkodni a fejüket, amikor a serdülő egyéni verseny a végkifejletéhez közeledett és még mindig állva maradt, miközben begyűjtötte egy jó képességű jugoszláv, majd a legesélyesebbnek kikiáltott szovjet versenyző skalpját, s végül a fináléban kötött ki.

Mint ahogy lenni szokott: túl volt már a viadal nehezén, de a látszólag és valójában is könnyebb dolgot már nem tudta megcsinálni. A román Cojocaru ellen — annak ellenére, hogy ellenfele semmilyen ördögös dolgot nem csinált —

nem tudta akaratát érvényesíteni — és maradt az ezüst.

— Nóri a döntő terhét, számára sokáig hihetetlennek tűnő siker lehetőségét nem tudta elviselni. Az első szettben, mire felocsúdott, már veszítet, a másodikban összeszedte magát,

A miskolci Sándor-csapat, akik serdülő bajnokságot nyertek (balról-jobbra): Simon Nóra, Fest Ágnes, Horváth Zsuzsa

tenyeres porgetésével diktált, de a döntő játszámban már újra táncba vitte ellenfele, belékényszerítette a kontrákba, amikből csak ő jöhetett ki vesztesen — értékel a klubedző Sándor, aki természetesen tanítványával együtt hallatlanul örül az ezüstnek, hiszen a tolnai csillaghullás után kialakult generációs űr miatt a legutóbbi négy EB-n — versenyző hiányában — nem volt érdekel.

— Igen, följutottam a csúcsra és ezek után nem volt könnyű elviselni a kényszerűsünetet, hiányzott az EB, a versenyláz, az eredmény — jegyezte meg a mester.

— Ha stílusa, játékfelfogása alapján hasonlítani kell az újszerű serdülőkérváltság tanítványát korábbi sikerembereihez, akkor kinek a nevének említené?

— Mivel a klasszikus magyar iskola képviselője, a kétoldali támadójáték sikerének záloga, leginkább Balogh Ilonához hasonlít a játéka. Stílusa adott, ezt kell továbbfejleszteni.

— Jövőre már az Európa-klasszis magyar ifikkel kell felvennie a versenyt, ami annyit jelent, hogy az EB-re való kijutásért is nagyon meg kell küzdenie.

— Első éves ifista lesz, de nagyon reménykedem, hogy fejlődik a játéka és egy korosztállyal följebb is bele tud már szólni a dobogós helyezésekbe, így újból kijut a nemzetközi porondra.

— A BOÉV női szakosztálya az Ön irányításával elnyerte a vidék legjobb nevelő szakosztálya címet, amire felvette a koronát az EB-ezüsttel. Újból megnőtt Sándor ázsíója, akit már a Tolnáról törtéző kibredalása után egyesek kezdtek leírni.

— Nem hagytam magam, és örülök a körülöttem újra kialakult légkörnek: kapok jó ajánlatokat, de valószínűleg Miskolcon maradok, hiszen látok fantáziát Festben, a két Simonban, Molnár Kláriban, Horváthban.

— Akiket — szűkebb hazájában még mindig fellelhető esélyei szerint — Budapestről megörökölt, és így könnyen sütkérezik a sikerben.

— Ilyeneket mondanak. Őszintén szólva nem is várok mást tőlük. Szokásukhoz híven kisstílusú, rosszindulatúan elferdítik a tényeket. Aki egy kicsit is járatos a sportágban, az tudja, hogy a fentebb felsorolt játékosokhoz, miképpen Simonhoz sem, nincs köze a patinás fővárosi kluboknak. Az igaz, hogy ezeknek a gyerekeknek nem adtam a kezébe ütőt, nem én tanítottam meg őket a sportág ábécéjére, mint Tolnán, de ez a szakosztály érkezésekor, 1988 elején az utánpótlás-nevelés viszonylatában a klubok közötti rangsorban hátul kullogott, nem voltunk bent az első hatban, most pedig — mint annak idején

Tolnán — a vidék legjobbjai vagyunk. Simon EB-ezüstje nélkül is.

(Simon Nóra, még az EB előtt mondta: „1982-ben kezdetem pingpongozni, de a látványos fejlődés csak akkor kezdődött, amikor Sándor az edzőm.”) Kétségtelen egy edző manipulálhatja versenyzőjét, de a tények attól még tények maradnak.

— Egy Sándor-párti, régebben az asztalitenisz szakosztály vezetésében is dolgozó tolnai sportembertől hallottam: „Elűntetjük a konfliktusokat és visszahozzuk a „Satyát” Miskolcra.”

Rafinált mosoly az arcán, de szokásához híven most is kész a válasszal:

— Ennek körülbelül annyi a valószínűsége, mint az, hogy én leszek az európai asztalitenisz Unió elnöke. Azok ugyanis, akik összeesküdtek ellenem két évvel ezelőtt, vagy erre a provokációra áldásukat adták, azok még a nagy glanzosztly ellenére a helyükön vannak. Hogy én közéljük... még egyszer?... Na, ne... Ebből nem kérek!

Bálint Gy.

Az isteni Diegó szerint

Jobb az Andok, mint az Alpok

Az olasz bajnoki idény augusztus 27-én kezdődik, és Coppola menedzser szerint Maradona csak 16-án érkezik meg az itáliai városba, csapatához a Napolihoz.

A hírt hallván Luciano Moggi, az SC Napoli egyik vezető tisztségviselője egy sajtótervezleten bejelentette: a pohár lassan betelik. A nápolyi futballisták jelenleg egy, az Al-

pokban lévő magaslati faluban alapoznak.

A kiváló labdarúgó távollétének oka prózai: úgy érezte, túl hosszúvá nyúlt az elmúlt idény a Napolival. Azután következett a számára végül is csúnya kudarc: zárult Copa America küzdelemsorozata. Maradona jelenleg az Andokban található Las Lenasban üdül, ott síel családjával.

1989. augusztus 3.

D Á T U M

5

Párizsi tudósítónktól

A józan politikus is primadonna

IZGALMAS ORSZÁG

Aztán néha — a történelemben és végül: mindig — bukik egy-egy diktatúra, és előtérnek a magánügyek: Torzan, torló-dottan, de előtérnek, és nem lehet velük olyankor mit kezdeni. Ha elsőpró erejű és általános ez az érzés, akkor kollektív magánügyként lép föl, vagyis forradalomra válik. A politológia tudományként azért tanácstalannodik el a forradalomnak mint elméleti kérdésnek az értelmezésekor, mert eminensen köz-kérdések vizsgálata tartozik tudós köreibe, s fölhabzó magánügyekkel végző fokon nem tud mit kezdeni. A forradalom-elemzések rendszerint ideológiai, politikai és tömeglélektani jellegűek, s ezért hiányosak.

A hiány ahhoz hasonlítható, mint amelyen irodalmi művek elemzésében szokás találni. A kommentátor rögzíti, hogy Adynál, Kosztolányinál ugyanúgy előfordulnak költői képek, mint Zsömanfu Tibornál, megállapítja, hogy jellegükben miként különböznek, elrendezésük miféle és i.t., de hogy ízlés miként tesz köztük értékkülönbséget, az nehezen közzölhető a diszkurzív értelem

kontrolljának alávetett beszédben.

Közügyek pedig kizárólag úgy gyakorolhatók, hogy az effajta beszéd által megragadható s ezáltal is ellenőrizhető legyen gyakorlatuk. A velük való foglalkozásban az ésszerű korlátozásnak és önkorlátozásnak ez mélyebb indoka. (N.B.: a diktatúra „leváltásának” így egyik nehézsége, hogy sok-sok év alatt beszűkül a különben kipróbáltan sokféle árnyalatra alkalmas értekező beszéd.) S az ily korlátozás következménye, hogy mondhattam hasonlatomat: egy ország majdnem olyan bonyolult valami, mint egy ember. De csak majdnem. Politikai képződményként szükségképpen kell ugyanis sematikusabbnak lennie.

Harcokcsikkal elegyengetett romokon élünk

A magyarok országában például most valóban „törvényes forradalom” zajlik, vagyis olyan, mely törvényes állapotot akar elérni békés eszközökkel, az illegitim uralom hosszú esztendei után. Ezért ebben a pilla-

natban a gyötrő unalom és az elviselhetetlen izgalom birodalma. Az unt tegnapok következményei és állhatatos továbbterpeszkedései biztosítják a gyötrést.

A parancsolt sémák viszont szétpattanni látszanak, ami az ajzottságot, a köz- és magánügyek torlódását hozza. A diktatúra előbb a magánügyek megsemmisítésére tört, ezek voltak az úgynevezett ötvenes évek. Aztán, a forradalmat követő megtorlás után a magánügyek bizonyos mennyiségének túrésére tett kísérletet — részéről ez volt a kompromisszum, melyet önmagával kötött. Folyamatosan tudható volt közben, hogy ez mily kevés, szinte semmi, de ahhoz képest, az „ötvenes évekhez” képest mégiscsak elviselhető, úgy-ahogy túlélhető. Csak épp közben egy egész ország volt kénytelen nap mint nap eltekinteni magában attól, hogy ügyei legutóbbi fölkavarodásának harcokcsikkal elegyengetett romhalmaza az, amin él. S hogy ügyeinek ezt a legutóbbi fölkavarodását, vagyis ötvenhatos forradalmát, az uralmon lévő egyedek ellenségesnek

minősítették. Saját köz-, kül és belügyeiről volt szó elsősorban, de mindezek besorolódtak elfojtott magánügyei sorába. Mint olyasvalami, amiről tagoltan és értelmesen, a politika egyszerű és sematizáló nyelvén nem lehet beszélni. Napra nap létezésünk oly sok elegendes és sötét fénnyel dologgal terhes — mert például születünk, szeretünk, múltunk és kimúlunk —, hogy személyiségellenes mérnyellett effélével terhelni. Amit egyértelműen meg lehet nevezni, azt ezért kell egyértelműen megnevezni.

Nem így történt, s némelyek azt motyogták és motyogják, hogy azért, mert „depolitizálódott” közben a hon. Most meg kiderül, hogy talán mégsem, hogy talán csak kussolt — kussoltunk megfélemlítetten. Ami torzítja azt is, aki hősleg ki-mondja, amiről tilos a politika sematizáló és egyszerű nyelvén szólni — az lesz ő akkor, aki szólásra nyitotta száját, s ezzel nagyjából és önként minden egyéb személyes lehetőségéről lemondott. Torzítja azt is, aki szabatosan és világosan tudja s magában politikai elkigyakorlatként szinte naponta elismétli, hogy mi is az, amiről eltö-kéltlen hallgat a nyilvánosság s a rendőrség előtt. Kiváltképpen és mélyen és tartósan pedig mindazokat, akik gürcölnek „depolitizáltak”, vagyis megfélemlítetten, homályos tudatával valami tisztázatlanságnak és tisztázatlanságnak. Ahol oly egyszerű felnőt cselekedethez, mint a politizálás, ennyi görcs,

elfojtás, félsz, remény tapad, ott kézenfekvően válik a köztér, ha végre egyáltalán közzé válhat, feltörő érzelmek, indulatok színterévé.

Riasztó és izgalmas látvány, annyira az, hogy mostanság a napnyugati sajtó is lépten-nyomon fölnezzel, ha szórakozott pillantását a magyarok országára veti: nocsak, egész érdekes. S próbálja szokott politikai nyelvre fordítani, amit észlel. Aligha sikerülhet. Ami zajlik, nem illeszhető a számára otthonos politikai sémákba. Meg aztán meghökkeni olykor, hogy a politikai színkép majdnem olyan bonyolult és földült és vidékiesen zűrzavar-gazdag, mint Bovaryné lelkivilága. Flaubert úr pedig nincs a magyarországi tudósítók közt.

Ez a „múltunk mind össze van torlódva” állapot, úgy érzem, a hon lakóit sem tudja megnyugvással eltölteni. A sokat emlegetett gazdasági helyzet nyomorgatja a köznapokat, de efelől nyugodtak lehetünk mi a mi lelkeinknek mélyén: általános csőd nem lesz, hanem van, s a bizonyosság edzett lelkeket akár megnyugvással és tettvággyal is eltölthet. Az elviselhetetlen izgalmat azonban az kelti, hogy szét vannak cincálva a lelkek, s nehezen bírják ki saját magukat — előtölülő gondjaikat, kavargó magánügyeiket, a köztér séma-hiányát. Mivel hogy ott, épp ezt próbáltam körülírni, a működéshez valóban szükség van sémákra.

Kínzó fényűzés, ha egy ország annyira bonyolultnak mu-

tatkozik, mint egy személy. Csak épp ez is benne van az ártban, mit fizetünk kell — „beteg századokért” is lakolva, de az utóbbi felszázadért mindenképpen. Ezt mérsékelni írástudó annyiban tudhatja, hogy vagy nem beszél közvetlenül politikáról, vagy ha igen — amit tennie dehogys kell —, akkor szabatosan fejezi ki magát. A megváltás dúsabb és mélyebb szó, mint az, hogy forradalom, mint az, hogy ellenforradalom. De ha valamiről világosan tudható és ágáló hősiesség nélkül mondható, hogy fehér vagy fekete, akkor a szivárvány színeinek lírai invokációja helyett megnyugtatóbb az egyszerű állásfoglalás — egy civil költő civil mondata. Egy-egy ilyen lapos és pontos kijelentés közelebb vihet tán ahhoz, hogy a diktatúrák gyötrő és mindenre kiterjedő unalmát fölváltsa végre a magyarok országában is az a köztéren uralgó tisztos, mert a meghódított legalitás által biztosított unalom, mely Bécestől az óceánig honos. Melyről épp a napokban közölték itt egyik bennszülött ismerős, hogy igazán föl nem foghatja, miért is kedvelem én annyira az ő országát, mikor abban merő unalom minden, és napokat egyre-másra öröl serény iparkodás, amit egy-egy botrány, merénylet, sztrájk bont meg olykor, az ő számára pedig egy-egy kalandos afrikai utazás. Amúgy nem történik semmi izgalmas a köztérenben. Mondtam szelíden, hogy éppen azért.

Zirkuli Péter

Köszöntjük

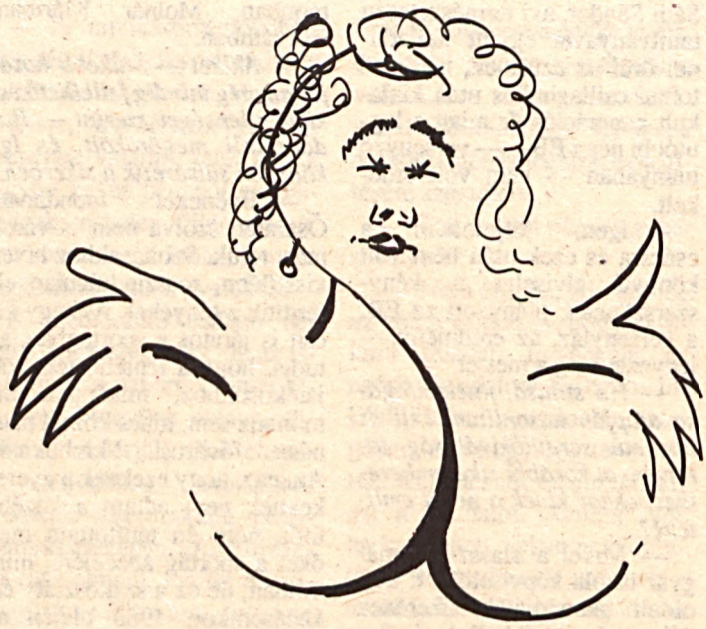
HERMINA

nevű kedves olvasóinkat

A Hermina germán eredetű név, a német Hermann női változata. Jelentése: az Ermin vagy Irmin nevű germán félistenhez tartozó.

Védőszentjei: *Hermina (Irmína)*, egy frank nagybírtokos nemzetség sarja, Szent Adél édesanyja, kolostoralapító és apátnő. 710-ben halt meg.

Szent Hermenegild, a már az Ibériai félszigeten lakó nyugati gótok királyának, Leovigildnek a fia. Mivel katolikus hitre tért, az ariánus apa elfoglalta fia székvárosát, Sevillet, és Tarragonában (a mai Spanyolország keleti részén), 585-ben lefejeztette.

Hermináció

Mért kínálsz Leningrádban (Leninfokon) az Ermitázt?! Aki fölös költségbe ver, S aki másnak Ermit ázs,

Annak jobb itthon egy Jó cuppogós, Szecesszós Herminázs!

A Nap két: 5.24 órákor nyugszik: 20.17 órákor

A Hold két: 7.10 órákor nyugszik: 21.01 órákor

— Augusztus 8-án ülést tart a Somogy Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága. Megtárgyalják a megye tanácsainak juttatott állami támogatás méréséről szóló előterjesztést. A javaslat szerint a csökkentés csak a tanácsi és az igazgatási ágazat támogatását érinti és ezen belül sem terjed ki a 10 fő alatti igazgatási létszámmal rendelkező tanácsokra. Szintén előterjesztés kerül a testület elé a megye foglalkoztatáspolitikai feladatairól. Az írásos anyag elkészítése előtt levélben ke-

resték meg a megyében működő hagyományos és ellenzéki szervezeteket, hogy fejték ki véleményüket az elkövetkező évek foglalkoztatáspolitikai gondjairól, illetve vázolják fel elképzeléseiket.

A megkeresésre csak az MSZMP és a Gazdasági Kamara megyei bizottsága válaszolt. Az ülés utolsó napirendjeként beszámolót hallgatnak meg a megyei tanács Informatikai és Számítástechnikai Intézetének tevékenységéről.

Ücsörögjön Csurgón!

A múlt héten a csurgói ÁFÉSZ 101. sz. éttermében 39 forintért ettem egy csontlevest, egy túróscsuszát, ittam egy kávét és egy üdítőt. Ráadásul a pincér emlékezett rá, hogy tonikot iszom, pedig csak másodszor voltam a vendégük.

Ez nem reklám akar lenni, csak egy ténymegállapítás, hogy van még olyan étterem az országban, ahol a túróscsuszát és az olcsó árakat nem sormintának használják az étlapon.

— ffy —

Lussoniumi nyári játékok

Első alkalommal rendeznek lussoniumi nyári játékokat Pakson augusztus 6-án 15 órakor.

A rendezvényt Jáklí Péter tanácselnök nyitja meg, régészeti bevezetőt mond dr. Visy Zsolt egyetemi adjunktus.

A római kori gladiátor és hadijátékokat a Familia Gladiatória váci művészeti csoport mutatja be. Az együttes művészeti vezetője: Weixelbaum János. Az előadás színhelye Paks, Dunakömlőd Bottyánsánc.

Produkál a Produktorg

A kicsiknek kicsit könnyebb

Új alapokra helyezi gazdálkodását a Produktorg Szervezési Vállalat: aktívan bekapcsolódik a magánszféra gazdasági folyamataiba.

A vállalatok önállóvá válásával a központi — minisztériumi — megbízások elapadtak, majd megszűntek, így a Produktorg új vállalkozásokba kezdett; részt vesz új cégek alapításában, társulások kialakításában, s ha arra igény mutatkozik, bekapcsolódik azok tevékenységébe is. Várhatóan még az idén részvénytársaságot hoz létre a békéscsabai hóforrás gyógyidegenforgalmi kihasználására. Mintegy 3 milliárd forintos beruházással a kör-

nyék hat kastélyát szállodákká alakítva, új idegenforgalmi központ jönne létre. A részvénytársaságba külföldi társakat is bevonnak.

A terjedő privatizációhoz kapcsolódva a Produktorg vállalja, hogy elemzi a gazdasági társaságok, pjt-k, kft-k, betéti társulások tevékenységét, s javaslatot dolgoz ki munkájuk gazdaságosabbá tételére, részt vállal új piacok, illetőleg kelen-dő termékek felkutatásában. Segít a külföldi partnerek megtalálásában, illetőleg a banki kapcsolatok kiépítésében.

Vállalkozik arra, hogy egyszerűbbé teszi a kisebb szervezetek adminisztrációját. Korábbi nagy számítógépes programját továbbfejlesztette és rövidesen megjelenik a piacon a személyi számítógépes könyvelési programmal. Segítségével az egyéni és a társas vállalkozók mintegy 250 millió forintos évi forgalomig vezethetik gazdasági ügymenetüket a korábbinál lényegesen egyszerűbben. A program felhasználásával egyszerűbbé válik a vállalkozó könyvelése, naprakész információkat kap fizetőképességéről, és más, gazdálkodásához nélkülözhetetlen adatokról.

Moziműsorok

csütörtöktől—vasárnapig

Szekszárd, *Panoráma*: Vasmadár (18.20); Kaposvár, *Vörös Csillag*: Amerikába jöttem (17), Vasmadarak (19), A csap bosszúja (21), *Szabad Ifjúság*: Vasmadarak (18), A csap bosszúja (20), *Mozi-Múzeum*: A negyedik hatalom (17.30), *Autós mozi* (Cseréna): Rendőradadémia 2. (21), *Twins* (szombat-vasárnap 21); Pécs *Park kertmozi*: Esőember (20.30), *Park*: Cha-cha-cha (14.30), A hekus (16.40, 18.30), *Kossuth*: A legényanya (3-án 10, 12), Vasmadár (10, 12, 14, 16), A legényanya (18, 20), *Kossuth-klub*: Tánit (17.30, 19.30), *Petőfi*: Mak-szimka (14), Amerikába jöttem (16, 18, 20).

— A VI. Anyanyelvi Konferenciát augusztus 6—10 között rendezi meg az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége és a Magyarok Világszövetsége Kecskeméten az Erdei Ferenc Művelődési Központban. A tanácskozás központi témája a magyarságtudat megőrzése lesz.

— Kismester tábor nyílik augusztus 7—11-ig Cseresznyésben. A népi kismesterségek, fazekasság, hálózóvész, fafaragás fortélyaival, népi játékok készítésével ismerkedhetnek meg ez idő alatt a táborban a felső tagozatos kisdá-

Jó tudni

Egy csésze tea

Minden nép ósidők óta fogyaszt valamilyen élvezeti italt. Az alkoholtartalmú italokon kívül a tea egyike a legelterjedtebbeknek. A teának rendkívül gazdag az íz-, aroma- és illóolajtartalma. A hatóanyaga a koffein, amely teafajtánként változó, átlagosan 2—4 százalék közötti, és ez magasabb, mint a kávé koffeintartalma. A koffein mellett teofilint, teobromint tartalmaz, ez utóbbi értágító hatású, javítja a szív működést, de közrejátszik a veseműködés szabályozásában és vízható hatása is van.

Érdekes, hogy ennek ellenére nálunk a kávé élvezet elsőbbséget, pedig a tea lényegesen olcsóbb is. Az NSZK-ban Pauli professzor a tea teljesítmény-növelő hatását vizsgálta, és megállapította, hogy a szellemi munkavégzők képességét a teafogyasztás serkenti.

Nyáron egy pohár forró teát többet ér, mint egy pohár hideg sör. Údító hatása a jégbehűtött tea is.

Azok számára, akik több ízzel, zamattal dúsított teát akarnak inni, vagy tea felhasználásával édességet kívánnak készíteni, adunk néhány teakészítményt és teával készíthető különleges ital- és édességreceptet.

Orosz tea: Készítéséhez — hasonlóan mint nálunk — két edényt használnak; egyet külön a teavíz forralásához, és külön egyet a tea forralásához. A fekete teát 5 percig, a zöld teát 3—4 percig forrázzák. Ízesítésül mézet vagy cukrot tegyünk bele. (Sokan tejjel, mások gyömbérrrel vagy egyéb ízesítéssel szeretik.)

Francia tea: Az 5 percig forrázott teát mézzel vagy cukorral édesítjük, ízesítjük narancs- vagy citromlével és ugyanannak a gyümölcsnek a lereszelt héjával.

Francia tea nyáron: A fenti módon készített teát jól hűtsük le, utána ízesítsük (cukorral vagy mézzel) és adjunk hozzá cukrozott tejszínt.

Holland teakülönlegesség: A teát úgy készítjük el, hogy 2 dl-es csészénként egy teáskánál teafüvet számítunk. Forrázásnál a szokott időt be kell tartani (fekete teánál 5—6 perc, zöld teánál 3—4 perc). Édesítjük cukorral, vagy mézzel. Az eltérés a többi recepttől az, hogy nem vízzel, hanem ugyanannyi tejjel, vagy tejszínnel forrázzuk le a teafüvet. Különleges ízesítésre arak- vagy konyakaromát használunk.

Jeges tea ananással: Erősre készített teába apróra vágott ananászbefőttet, két citrom levét és annyi befőttet keverünk, hogy eléggé édes legyen, majd jégkockával összerázzuk.

Teafagylalt: 4 deci jó erős teát készítünk, azt 20 dkg porcukorral édesítjük, és ha kihűlt, 4 deci sűrű tejszínt adunk hozzá, majd formába téve megfagyasztjuk. A tea ízesíthető kevés citromlével, esetleg rumaromával.

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: A Szabó család. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Peres, poros iratok. 11.10: A Budapesti Koncert Fúvószenekar felvételeiből. 11.29: A kolorádobogár. Rákossy Gergely regényének rádióváltozata. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 22.30: Klasszikusok délidőben. 14.10: A leány és a halál. Gorkij költeménye. 14.25: Hangoló. 15.00: Szóroló szóra. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgattuk. 17.06: Hol vannak a ház-mesterek? 17.30: Ipagazzák. 17.35: Beszélgetésünk zenéről. 17.55: Csapó Károly népdalfelvételeiből. 19.15: Lot-tórsorsolás! 19.23: PAF-műsor. 20.00: Filmzene. 20.15: Korkóstoló. 20.45: Muzsikánál nincs jobb barát. Leszler József összeállítás. 21.45: „Hajszál-gyökerek” Bercsényi László, a francia huszárság alapítója. 22.00: Hírívöl. 22.30: Régi híres énekesek műsorából. 22.50: Az állam én vagyok? Szel Júlia sorozata. 23.00: Nagy mesterek kamarazenejéből. 23.50: Gibbons: Ne légy bús, szép nap — madrigál.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Kölyökrádió. 8.49: Orroló. Mosonyi Alíz meseregénye folytatásokban. 9.05: Operettkedvelőknek. 10.00—11.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és úravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: A népművészet ifjú mesterei. 13.05: Monte Christo grófja. 14.00: Lelátó. 14.30: Porscht Frigyesnek hívják. Foglalkozása: festőművész. 15.05: Nosztalgiahulám. 15.45: Törvénykönyv. 16.00: „Rock-mobil” A Company együttes és a Közmű Band hangversenye a tatabányai Közművelődési Házban. 16.40: Régi csárda-jelenet. 17.05—21.00: Nyáridő benne. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Poptarisznya dalaiból. 20.20: Egy hajóban. Verebes István út-itársá: Farkas Bertalan. 21.05: Tan-tenor. 21.37: Dalok a Fix együttes „Jó vagy nálam édes” című lemezéről. 21.53: A dzsessz története. 23.55—0.14: James Last zenekara játszik.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Szimfonikus zene. 10.30: Pílanatkép. 10.35: Barokk muzsika. 11.10: Magyarán szólva. 11.25: „...Szeretni csak...” Nagy Zoltán versei. 11.30: Cimarosa: A karmester. Egyfelvonásos opera. 11.53: A Philadelphai Szimfonikus Zenekar játszik. 13.05: Pophullám. 14.00: Paul Gulda zongora-hangversenye a Zeneakadémia kister-mében. 16.18: Zenekari operaszettek. 16.55: Nagy siker volt! A Magyar Rá-dió és Televízió énekkara és a Magyar Állami Hangversenyzenekar hangver-senye a Zeneakadémia nagytermében. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: Hírek zongorás triók. 20.10: Együttesek és fi-nálék operákból. 21.08: Asconai Ün-nepi Játékok. A Svájci Olasz Rádió szim-fonikus zenekarának hangversenye. 22.30: Napjaink zenéje. Elektronikus zene. 23.16: Madrigálok.

TV1

9.00: Képjóság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Az emberi test. Angol rövidfilm-sorozat. 9.35: Prém-vadász a Spübergákon. NSZK doku-mentumfilm. 10.20: Szia, Mami! 10.50: Mozgató. 11.00: Képjóság. 16.55: Hírek. 17.00: Pannon Krónika. 17.10: Hírek szerbhorvát nyelven. 17.15: Műsorajánlat. 17.20: A technika 7 csodája. NSZK ismeretterjesztő r-vidfilm-sorozat. 17.50: Reklám. 17.55: Műsorajánlat. 18.00: A rövidfilmstú-diók műhelyéből. 18.50: Négy nap té-véműsora. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lot-tórsorsolás. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények — Mű-sorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Rek-lám. 20.05: Eszterlánc. Magyar film. 21.25: Vers mindenkinek. 21.30: Rek-lám. 21.35: Gálaest a Zeneakadémián. 22.55: Híradó 3.

TV2

17.25: Képjóság. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.51: Mozaik. 19.00: Lengyel utak. Lengyel filmsorozat. 20.13: TV2.

21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Újlenyomat nincs. Francia bűnügyi film. kb. 23.00: TV2. Napzárta.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás. 8.02: Egyveleg. 15.30: Tracking. 16.30: Forró drót. 18.30: Nino Fretto zenés mű-sora. 19.30: Allo, Allo. Vigjátéksoro-zat. 20.00: Ezúttal komoly az ügy. Ro-mantikus szerelmi filmvígjáték. 21.50: Világhíradó. 22.00: Moziklub. Vissza a természetbe! 0.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pouri. 11.00: Sullivanék Filmsorozat. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: A Sky-text oldalai. 14.50: Válto-zó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vigjátéksorozat. 17.00: Visszaszámlá-lás. 18.00: Eurosport.

TV5

16.03: Híres hegymászások. 16.55: Jazz In. 17.25: Visszhang. 18.05: Pihe-nődő. Felkel-e a Nap? 18.30: Vágtató képzelet. 19.00: Számok és betűk. 20.00: Filmklub. A nagy balkonon. 21.40: Proust — rövid visszaemléke-zés. 21.45: Csillag papiros. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Hiányje-lek. 23.50: Pillantás a kulisszák mögé. 0.45: Hiányjelek. 1.00: Műsorzárás.

SATI

6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévébolt. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Niklaas, a fland-riai fiú. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Egészségvédő öle-tek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Há-rman egy díványon. Amerikai filmvíg-játék. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoz-kóp, műsorelőzetes. 14.05: A város hajó Anne. Japán rajzfilmsorozat.

14.30: Papírhold. Új amerikai családso-rozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. Családsorozat. 15.50: Öle-tek konyhatündéreknek. 16.00: Tév-ébolt. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bo-nanza. Westemsorozat. 17.25: Öleletek autósoknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Sherlock Holmes és dr. Watson. Angol krimiso-rozat. 18.15: Taxi. Vigjátéksorozat. 18.45: Hírek. 19.00: Szerencsekere-k. 19.30: Törveto John, az orvostudós. Amerikai filmsorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Cagney és Lacey. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Riffifi a Dimpfé-pataokban! NSZK vígjáték. 22.50: Hí-rek, sport, időjárás. 23.00: Topica. 23.30: A profik. Angol krimisorozat. 0.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: A varázslatos nyergecske. Sorozat gyer-meknek. 9.00: Nyári program. 14.55: Családi magazin. 15.25: Műsorismert-etés. 15.30: Hírek. 15.40: Rádásprogra-m. Éjszakai műsor ism. 16.30: Ma-gyar híradó. 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Guldenber-gék. Filmsorozat. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turistáknak. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. 19.53: A mai sport. 20.00: Politikai ma-gazin. 21.05: Városnézésben. Szórako-zató műsor. 22.05: Tv-napló II. 22.30: Hírek külföldi turistáknak. 22.35: Rá-dásprogram. Éjszakai műsor. 0.35: Hí-rek. 0.40: Műsorelőzetes.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató műsor. 20.45: Hírek. 20.50: Nyitott könyv. 21.20: Művészeti est. 22.50: Műsorelőzetes.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold.

Babits Kiadó

szakmai gyakorlattal
rendelkező

korrektort

keres magas fizetéssel

Jelentkezni a kiadóvezetőnél lehet.

Babits Kiadó, 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

ÉPÍTKEZŐK FIGYELEM!

A Szedresi Községi Tanács megvételre felkínálja az alábbi elfekvő készletét:

500 kg 6-os köracél, 85 db trapéz hullámlemez,
600 db normál méretű új szürke tetőpala,
1 db nagyméretű vontatható használt
betonkeverő gép, 1 db felvonó (építkezéshez).

Érdeklődni lehet: naponta 8—16 óráig a Szedresi
Községi Tanács gazdálkodási előadójánál.

APRÓHIRDETÉS

Aron alul sürgősen eladó. Szekszárd, József u. 43. alatti félkész családi ház. Érdeklődni: 17 órától a 14-848-as telefonon, vagy Rákóczi u. 88. II/3. alatt.

Eladó UV-s 1500-as Polski Fiat. Irányár: 30 000,— Ft. Tolna, Katona J. u. 6.

Dombóvár, Szigligeti u. 37. alatt családi ház eladó.

Eladó Balatonkenesén 92 m²-es gázfűtéses, garázsos OTP-örklakás. cím: Kocsis József Balatonkenese, Mikes K. u. 19/2.

Pécsett Mecsek oldalán 380 öli összközműves építési telek eladó. Telefon: 74/11—672, vagy 666-809.

Skóthúzás kiskutyák eladók. Demény Károly, Nagydorog, Arany J. u. 1.

Hirdetését telefonon is feladhatja:

(74) 16-277

(74) 13-603

(74) 14-626

(74) 16-854

(74) 11-946

(74) 40-476

(74) 16-184

(74) 66-779

(74) 12-061

(74) 15-069

(74) 40-317

(75) 37-060

(74) 16-094

(74) 11-109

(74) 13-773

(74) 14-452

(74) 11-672

(74) 15-271

(74) 12-471

(74) 65-174

(74) 16-184

(74) 15-855

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

kiemelt bérezéssel

újságíró

munkatársat

keres

Budapestiek

jelentkezését várjuk.

Telefonszám: 74/16-277

1989. augusztus 3.

D Á T U M

7

Rikkancsok kerestetnek!

A Dátum szerkesztősége
felvételre keres rikkancsokat.

Kereseti lehetőség:

minden eladott 100 db Dátum után 180 forint.

Terjesztési terület

Tolna, Baranya, Somogy,

Fejér és Zala megye,

valamint Baja és Budapest városa.

Elsősorban diákok jelentkezését várjuk,
személyesen, vagy névvel,
címmel ellátott levélben.

Az MTA—Soros Alapítvány Bizottság

A TIT Népfőiskolai Tanácsa és a Magyar Népfőiskolai Társaság
pályázatot hirdet népfőiskolák támogatására

- 1) Népfőiskolai tanfolyamok, faluszemináriumok működési költségeihez, amennyiben ezek programja legalább tíz, egybefüggő összejevetelből áll;
- 2) Olyan, eddig sikeresen működő népfőiskolai tanfolyam, faluszeminárium (elsősorban szállás és étkezés) költségeihez, amelyek folyamatossá vált munkájukban önálló egyesületként, legalább két hétvégét magába foglaló bentlakás keretében valósítják meg újabb programjukat;
- 3) Olyan sajátos népfőiskolai kurzusokhoz is, amelyek elsősorban nem a helyi társadalom, hanem valamely réteg-, vagy csoportigény kielégítésére törekednek.

Várjuk a felekezeti kezdeményezésű népfőiskolák jelentkezését is. A költségvetés tartalmazhatja külföldi előadók, szakemberek fogadásának belföldi költségeit is.

A meghirdetők javasolják, hogy a felsőoktatási intézmények keretében a szakkollégiumi vagy egyéb öntevékeny programok foglalkozzanak a népfőiskolák hazai és nemzetközi történetével, tapasztalataival. Ha a hallgatók a gyakorlati közművelődési munka keretében népfőiskolákat támogatnak, vagy hoznak létre, szintén pályázhatnak támogatásra.

A pályázó népfőiskolák közül előnyben részesülnek azok, akik a népfőiskola-szervezők őszi, hétvégi országos képzésén részt vesznek.

Tervezett időpont: 1989. október 6—8.,
1989. október 13—15.

Helye: Leányfalu

A meghirdetők közös szakértői bizottságot kértek fel a beérkező pályázatok elbírálására. Az eredményeket a sajtóban is nyilvánosságra hozzák.

A népfőiskolák fontos céljai a helyi közösségszerveződés segítése, a helyi autonómia és önkormányzat kialakításához nélkülözhetetlen állampolgári ismeretek és öntudat, az egyéni és közösségi társadalmi kezdeményezésekhez szükséges készségek kiformálása.

A társadalompolitikai rendszer demokratikus átalakulása felgyorsult, az új közösségi magatartás, együttműködés mindennapi tanulására kedvező gyakorlati lehetőség nyílik. Az idő sürget, s rendkívüli helyzet elé állít bennünket. A közösségi hiányt le kell küzdenünk, szemben a bizalmatlansággal és félelemérzettel, a sok helyütt tapasztalható mozdulatlansággal és magatehetetlenséggel.

Igy a következő programok helyi igények szerinti kialakítását tartjuk a legfontosabbnak:

— A tanácsi és parlamenti választásokat, az alkotmányreformot, a közigazgatás további reformját érintő, általában korszerű, jogállamisággal kapcsolatos ismereteket és készségeket fejlesztő népfőiskolai programok;

— Az előjárók népfőiskolái, a tanácstagok, általában a választott tisztségviselők képviselői tevékenységét támogató népfőiskolai programok;

— az egyesületek, a helyi állampolgári csoportosulások, érdekvédelmi társulások és akciók, kampányok szervezésében, működtetésében nélkülözhetetlen tudás, jártasságok elsajátítását célzó népfőiskolai programok.

A népfőiskolai programnak nem valamely párt, vagy pártok helyhatósági, vagy országgyűlési képviselő-jelöltjét kell sikeressé tennie, hanem a civil társadalmat, az önkormányzatra képes közösségeket, a szuverén állampolgárt kell támogatnia.

A pályázati program kialakításához segédletként használható:

— Ajánlás a népfőiskolák 1987—88-ra (TIT Népfőiskolai Tanácsa)

— Mit akar a Magyar Népfőiskolai Társaság

— A Magyar Népfőiskolai Társaság nemzeti művelődési programja (vitaanyag)

Az érdeklődők további részletes, személyes (tematikai, szervezési, pénzügyi) tájékoztatást kaphatnak a Társaság titkárságán (Budapest, I., Corvin tér 8. Telefon: 159-657/43. és 151-348 Tóth János) és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulattól (Budapest, VIII. Bródy S. u. 16. Tel.: 383-377 Pethes Attila).
Budapest, 1989. június 10.

MTA-Soros Alapítvány Bizottság
TIT Népfőiskolai Tanács
Magyar Népfőiskolai Társaság

Azt hiszi Szent Ferenc

Kíváncsi vagyok, mikor tiltakozik már a katolikus egyház, hogy a Műnch Ferenc Társaságot egyre sűrűbben „ferenc-rendieként” becézik.

A társaságra sok minden ráillik, csak ez a név nem. Assisi Szent Ferenc — a rend névadója — egyik elindítója volt a

korrumpálódott egyház öntisztulásának. Az MSZMP-ben — ha lehet ilyen analógiát vonni — inkább a reformkörökre ille- ne rá a fenti elnevezés, de tudjuk, az ő szellemi atyjukat nem Ferencnek hívják, s legkevésbé sem volt szent, bár olykor maga felé hajlott a keze...

Holnapi számunkból megtudhatják,

miért van
álság és válság
gazdaságunkban

Szextúra (Sri Lan)kára

Mással játszó kisfiúk

A világon évente mintegy egymillió gyerek kerül erőszakkal a szexiacra. Ezt állapította meg egy norvég kormányjelentés, amelyet készítő eljuttattak az ENSZ svájci munkacsoportjához is. A dokumentumot kedden Osborn Eide, a munkacsoport vezetője ismertette újságírók előtt.

Csupán Párizsban ötezer 18 éven aluli fiú és háromezer ugyanilyen korú lány „dolgozik” prostituáltként. Becsült adatok szerint évente egymillióra tehető azoknak a fiataloknak a száma, akiket elrabolnak, vagy más módon kényszerítenek arra, hogy testüket áruba bocsássák — hangzik a jelentés.

Az ENSZ-tisztségviselő a kormányok felelősségét hangsúlyozta abban, hogy védelmet biztosítsanak ezeknek a veszé-

lyezettett fiataloknak. Mint mondta, vannak országok, amelyeknek hatóságai pénzügyi megfontolásból nem tesznek semmit a Japánból, Nyugat-Európából és az Egyesült Államokból érkező pénzes vendégek szextúrái ellen. Thaiföldet, a Fülöp-szigeteket és Sri Lankát külön is megemlítték ezeknek az országoknak a sorában.

Az ENSZ munkacsoportja az elkövetkező két hétben ajánlásokat dolgoz ki arról, miképpen előzhetik meg a kormányok országukban a gyermek-prostitúció- és pornográfia, s egyáltalán a gyerekkereskedelem kialakulását. Eide elmondta, hogy komoly büntetések ki- róvását fontolgatják az ilyen üzletekbe keveredőknek, legyenek azok a szervezők, vagy éppen a „fogyasztók”.

Változékony, hűvös idő várható

Keleten lassanként egyre többfelé megszűnik az eső, ott is csökken a felhőzet. Később országsszerte felhőátvonulások lesznek, főleg északon és keleten szórványos záporral.

A még sokfelé erős, néhol viharos északi szél az ország nagy részén mérséklődik. A legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 16 és 21 fok között alakul.

Testvérpár Dombóvárról

fotó: kapfinger

Valódi, vagy látszattárgyalásokat akar-e az MSZMP?

A kommunista párt a tárgyalókészség látszata mögött arra törekszik, hogy fenntartsa hatalmi pozícióit és hegemoniáját, miközben az ellenzékét vádolja a tárgyalások megfeneklése miatt.

Ez a következtetés vonható le mindabból, ami az Ellenzéki Kerekasztal sajtókonferenciáján, a Budai Vigadóban elhangzott szerdán délelőtt. Az ellenzéki tömörülés azért hívta össze az újságírókat, hogy megteremtse a kormánypárttal folytatott tárgyalásaihoz azt a nyilvánosságot, amit az eredetileg vállalt kötelezettségek szerint a három tárgyalófélnek együtt kellene biztosítania. A hatalom képviselői azonban vonakodtak attól, hogy a munkabizottságokban történekről már a meg egyezés előtt tájékoztatásuk a közvéleményt.

A sajtókonferencia első részében ezért arról adtak számot a szervezők, hogy mit ért el eddig az a hat munkabizottság, mely a három tárgyalófél megbízottainak részvételével a szabad és demokratikus országgyűlési választások feltételeinek kialakítása végett létesült. Tölgyessy Péter dr. az alkotmányjogi munkabizottság részéről rámutatott: az MSZMP szívósan ragaszkodik a mostani szocialista alkotmány bizonyos tarthatatlan lényegi elemeihez, így az állam szocialista jellegének megállapításához, a munkaszabályozó vezető társadalmi osztályként való deklarálásához, a népfrent korábbi szerepéhez stb. Ezeknél is fontosabb, hogy a további tárgyalások feltételül szabja meg annak a javaslatának az

elfogadását, mely szerint még a választások előtt létre kell hozni a jelentős jogkörrel felruházott köztársasági elnöki intézményt. Az Ellenzéki Kerekasztal többségének viszont az a véleménye, hogy ez így a kommunista hatalmának az átmentésére szolgálhat.

Schuck György, a pártok működésének jogi és vagyoni feltételeiről tárgyaló munkabizottság részéről arra hívta fel a figyelmet, hogy az MSZMP újabb hallani sem akar arról, hogy számot adjon saját vagyónáról, és ebből az új pártokat részeltesse, ehelyett szeretné a pártok alakításáról és bejegyzéséről hozandó törvény előkészítésére korlátozni a bizottság munkáját.

A választójogi törvénnyel foglalkozó munkabizottság is azzal a nehézséggel találta szemben magát, hogy a kommunista módosították saját korábbi álláspontjukat. Olyan feltételekhez kívánják kötni a képviselőjelöltek állítását, illetve a pártoknak a listás választáson való részvételét, amelyek egyértelműleg hátrányosak az ellenzékére.

Nincs lényeges előrehaladás abban a munkabizottságban sem, amely az erőszak kiküszöbölését kívánja biztosítani a politikai küzdelemből. A kommunista gyakorlatilag elzárkóznak attól, hogy a független társadalom ellen esetleg erőszakkal alkalmazni kívánó fegyveres szervezeteket és tényezőket kellő politikai ellenőrzés alá lehessen vonni. Még csak hiteltelenséget sem hajlandók közölni ezekről. Másfelől a tár-

sadalom és független szervezetei erőszakmentes önvédelmét, állampolgári ellenállását próbálják meg erőszaknak minősíteni.

A nyilvánosság biztosítását célzó munkabizottság eredményeinek fogyatékos voltát az a tény is szemlélteti, hogy ezt a sajtókonferenciát így, külön kellett összehívni. A hatalom képviselői az elvi egyetértés frázisain túl a konkrét kérdésekben mindig megtalálják a módját a huzavonának és annak, hogy elgáncsolják az ellenzék törekvéseit.

Ilyen körülmények közt csekély jelentőségű tény, hogy a büntetőjogi változtatásokat előkészítő munkabizottság viszonylag sikeresen működött. Eredményei csak úgy érnek valamit a gyakorlatban, ha az alaptörvény, vagyis az alkotmány nem lesz többé szocialista jellegű.

Hann Endre indokoltan mutatott rá, hogy a választási hadjárat tulajdonképpen már folyik — még hozzá egyenlőtlen feltételek között, melyek a hatalomnak aránytalanul kedveznek. Emiatt sürgetően szükséges, hogy legalább a televíziót és a rádiót olyan társadalmi ellenőrzés alá helyezzék, mely ezt az aránytalanságot megszünteti.

Többen is elmondták: az Ellenzéki Kerekasztal résztvevői

tudatosan és elszántan képezek az olykor fájdalmas kompromisszumokra is egymással, hogy egységesen és eredményesen szállhassanak szembe a hatalommal. Ez a hatalom — és ezt főleg Kis János, a Szabad Demokraták Szövetségének a képviselője hangsúlyozta — az MSZMP minden belső megosztottsága ellenére is egységesen lép föl. Hiba lenne tehát túlzott reményeket fűzni egyik vagy másik reformkommunista politikus személyéhez. Egyébként is: az ellenzéknek nem személyekkel, hanem az MSZMP-vel kell tárgyalnia, tőle kell kicsikarnia a parlamentáris demokrácia létrejöttének a feltételeit.

Az Ellenzéki Kerekasztalnak nincs is más célja a tárgyalásokkal, épp ezért nem is hajlandó belemenni ezzel össze nem függő problémák megvitatásába, bármennyire fontosak legyenek is azok. A tárgyalások eddigi menete megmutatta, hogy az ellenzék minden belső különbözősége ellenére is képes kitartóan képviselni a maga egyöntetű álláspontját, és ezt olyan alapos szakértői véleményekkel tudja alátámasztani, amelyekkel szemben nem állnak helyt a hatalom sokkal gazdagabb anyagi forrásból merítkező szakértői állásfoglalásai sem. G. Gy.

Magyar Távamítási Iroda?

A Szabad Demokraták Szövetségének állásfoglalása az ellenzéki szervezetek híreinek manipulatív közléséről

A Magyar Távirati Iroda évtizedeken keresztül csak a pártállam vezetőit és a Belügyminisztérium munkatársait informálta a független és ellenzéki szervezetek nyilatkozatairól. Ezért a szabadabb tájékoztatás felé tett első lépésnek tekintettük, amikor az Országos Sajtószolgálat létrejöttével a tömegkommunikációs eszközök szerkesztői is hozzájuthattak ezekhez. Azzal a gyakorlattal azonban nem tudunk egyetérteni, hogy az MTI (amely „nemzeti intézménynek” deklarálta magát) továbbra is elzárkózik az ellenzéki híryanag továbbításától, s a nála jelentkezőket az OS-hez utasítja.

Az SZDSZ nem kíván a tőle független napilapok szerkesztés- politikai kérdéseibe beleszólni, de tiltakozik az ellen, hogy olyan országos gyakorlat alakult ki, amely minden eszközzel igyekszik jelentékteleníteni a nem kommunista pártok és szervezetek nyilatkozatait. Manipulatív szerkesztési fogásnak tekintjük, hogy az ellenzéki híryanagot „Az OS jelentései” címen mintegy gettóba zárják, elkülönítik. Számos napilap a szöveget felismerhetlenségig lerövidíti, gyakran meg is hamisítja annak eredeti jelentését. Nem tesznek különbséget a sokezer tagú pártok vagy néhány fős csoportok híreinek publikálásakor. Ezzel nem a kis szervezeteket értékelik fel, hanem az ellenzéki pártok országos vezetéségeit illetve azok határozatait igyeksenek bagatelizálni.

Megítélésünk szerint eljárat az idő az ilyen gyakorlat felett. Ezért felszólítjuk a demokratikus tájékoztatásért felelősséget érző szerkesztőket, hogy vizsgálják felül eddigi gyakorlatukat. Az ellenzéki szervezetek hírei azok valós politikai súlyuknak megfelelő helyen, formában és terjedelemben közöljék, akár máshonnan. Felszólítjuk a Magyar Távirati Irodát, hogy a többpártrendszeri választások előtt szakítson eddigi, kizárólag az MSZMP-t kiszolgáló gyakorlatával, s vezetői, munkatársai ne annak lekötelezettjei legyenek.

Köszeg Ferenc
Mécs Imre
Szent Iványi István
Göncz Árpád